

Rapport 2/2026

Sosialhjelp og forebygging av utenforskap

2026

Forord

Denne rapporten er et resultat av forvaltningsrevisjonen *Sosialhjelp og forebygging av utenforskap*. Undersøkelsen er forankret i kontrollutvalgets vedtak av 21.01.2025 (sak 6) og tilhører området brukernær kommune i *Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024–2028*, som bystyret behandlet 19. juni 2024 (sak 173).

Forvaltningsrevisjon er en lovpålagt oppgave for Oslo kommune. Forvaltningsrevisjon er definert slik i kommuneloven § 23-3:

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

Forvaltningsrevisjon i Oslo kommune gjennomføres i henhold til gjeldende standard for forvaltningsrevisjon i kommuner og fylkeskommuner i Norge (RSK 001).

Prosjektet er gjennomført av seniorrådgiver Roar A. Kristensen som prosjektleder og seniorrådgiver Solveig B. C. Stølan som prosjektmedarbeider.

Vi vil takke Byrådsavdeling for sosiale tjenester, Bydel Alna og Bydel Sagene for nødvendig bistand i løpet av prosjektet.

9. februar 2026

Morten A. Engebretsen (sign)
Kst. avdelingsdirektør

Roar A. Kristensen (sign)
Seniorrådgiver

Innhold

Hovedbudskap.....	6
Sammendrag	6
1 Innledning.....	9
1.1 Bakgrunn.....	9
1.2 Formål og problemstillinger.....	9
1.3 Avgrensninger	10
1.4 Revisjonskriterier	10
1.5 Metodisk tilnærming og gjennomføring.....	10
1.6 Rapportens oppbygging.....	10
2 Om økonomisk sosialhjelp i Oslo	11
2.1 Statistikk over økonomisk sosialhjelp i Oslo	11
2.2 Statistikk over unge sosialhjelpsmottakere.....	14
2.3 Statistikk over økonomisk sosialhjelp til barnefamilier.....	14
2.4 Innspill fra brukerutvalg og ombud.....	15
3 Byrådens oppfølging av bystyrets vedtak.....	17
3.1 Revisjonskriterier	17
3.2 Faktabeskrivelse	17
3.3 Kommunerevisjonens vurderinger	19
4 Kartlegging av barnefamilier	20
4.1 Revisjonskriterier	20
4.2 Faktabeskrivelse	20
4.3 Kommunerevisjonens vurderinger	21
5 Kartlegging og oppfølging av unge sosialhjelpsmottakere.....	22
5.1 Revisjonskriterier	22
5.2 Faktabeskrivelse	22
5.3 Kommunerevisjonens vurderinger	25
6 Kommunerevisjonens konklusjoner og anbefalinger	26
6.1 Konklusjoner	26
6.2 Anbefalinger	26
7 Uttalelser til rapporten og Kommunerevisjonens vurdering av disse	27
7.1 Byråden for sosiale tjenester	27
7.2 Bydel Alna	28
7.3 Bydel Sagene.....	29
Tabelloversikt.....	30
Figuroversikt.....	31
Referanser.....	32
Vedlegg 1 Revisjonskriterier.....	35

Vedlegg 2 Metode	41
Vedlegg 3 Uttalelse fra byråden for sosiale tjenester.....	45
Vedlegg 4 Uttalelse fra Bydel Alna	48
Vedlegg 5 Uttalelse fra Bydel Sagene	51

Hovedbudskap

Kommunerevisjonen har undersøkt om byråden for sosiale tjenester har fulgt opp bystyrets vedtak etter Kommunerevisjonens rapport 5/2024 *Økonomisk stønad til store barnefamilier*. Videre har Kommunerevisjonen undersøkt om Bydel Alna og Bydel Sagene har lagt til rette for at det gjennomføres tilstrekkelige kartlegginger av barnefamilier, og for at unge sosialhjelpsmottakere kommer i arbeid, utdanning eller annen aktivitet.

Byråden for sosiale tjenester hadde en internkontroll for å følge opp bystyrets vedtak. Undersøkelsen tyder på at byråden hadde forsterket sin ledelse og styring, men Kommunerevisjonen stiller spørsmål ved om byråden i tilstrekkelig grad har forsterket kontrollen på området i tråd med bystyrets vedtak etter Kommunerevisjonens rapport 5/2024.

Sosialtjenesten i Bydel Alna og Bydel Sagene hadde tiltak som la til rette for at det gjennomføres kartlegginger av barnefamilier før vedtak om økonomisk stønad, men i flere undersøkte saker forelå ikke tilstrekkelig informasjon om barnas behov.

Sosialtjenesten i begge bydeler la til rette for at unge kommer i arbeid, utdanning eller annen aktivitet. Det var enkelte mangler og svakheter når det gjelder å sette vilkår om aktivitet for sosialhjelpsmottakere under 30 år.

Sammendrag

Økonomisk sosialhjelp er en midlertidig ytelse for personer som ikke klarer å forsørge seg selv. Stønadens bør ta sikte på å gjøre mottakeren selvhjulpent. Å motta økonomisk sosialhjelp over lengre tid øker risikoen for langvarig utenforskap. Langvarig utenforskap medfører økt risiko for dårlig helse, lav livskvalitet og redusert sosial deltakelse.

Barnefamilier er en prioritert målgruppe i Nav, hvor kartlegging av barnas behov er en sentral oppgave. I løpet av de siste fem årene har det vært gjennomført tre forvaltningsrevisjoner og flere tilsyn fra Statsforvalteren i Oslo og Viken hvor sosialhjelp til barnefamilier har vært tema. Statsforvalteren viste blant annet til mangelfulle kartlegginger og individuelle vurderinger. Mangelfull kartlegging av barnefamilier gir risiko for at eventuelle særskilte behov hos barna ikke blir fanget opp.

Kommunen brukte ifølge Velferdsetaten totalt 2,27 milliarder kroner på økonomisk sosialhjelp i 2024. Det var en økning på 22 prosent fra 2023. Bydelenes utgifter til sosialhjelp har økt, både som følge av et økt antall brukere og som følge av økte satser.

Antallet unge under 30 år som mottar sosialhjelp i Oslo, har økt, og det har vært en økning de siste årene i gjennomsnittlig antall barn som er berørt av sosialhjelp.

Undersøkelsen har følgende problemstillinger:

1. Har byråden fulgt opp bystyrets vedtak etter Kommunerevisjonens rapport 5/2024 *Økonomisk stønad til store barnefamilier*?
2. Legger bydelene til rette for at det gjennomføres tilstrekkelige kartlegginger av barnefamilier?
3. Legger bydelene til rette for at unge kommer i arbeid, utdanning eller annen aktivitet?

Undersøkelsen har vært rettet mot byråden for sosiale tjenester, Bydel Alna og Bydel Sagene. De første to problemstillingene retter seg mot barnefamilier og oppfølging etter Kommunerevisjonens tidligere undersøkelse. Når det gjelder den andre problemstillingen, er den avgrenset til å gjelde kartlegginger der risikoen for feil har vist seg størst. Den tredje problemstillingen besvares gjennom en dybdeundersøkelse rettet mot sosialhjelpsmottakere under 30 år.

Den første problemstillingen i undersøkelsen omfattet byråden for sosiale tjenester, mens problemstilling 2 og 3 omfattet bydelene Alna og Sagene. Vi valgte bydeler med utgangspunkt i hvilke bydeler som har vært omfattet av tidligere gjennomførte forvaltningsrevisjoner med samme tematikk og/eller gjennomførte og

planlagte tilsyn fra Statsforvalteren, samt statistikk over omfang og utvikling av sosialhjelp til barnefamilier og unge sosialhjelpsmottakere.

Undersøkelsen bygger på dokumentgjennomgang og intervjuer. Videre er saksgjennomgang gjennomført for problemstilling 2 og 3. Det er innhentet informasjon gjennom et utvalg av saker i sosialtjenestens saksbehandlingssystem.

Revisjonskriteriene som er lagt til grunn, er i hovedsak utledet fra bystyrevedtak, sosialtjenesteloven, forvaltningsloven og kommuneloven med tilhørende rundskriv og veiledere.

Undersøkelsesperioden har i hovedsak vært første halvår 2025. I det følgende presenteres Kommunerevisjonens sentrale vurderinger.

Sentrale vurderinger

Byrådens oppfølging av bystyrets vedtak

Undersøkelsen viser at byråden for sosiale tjenester hadde etablert en internkontroll for at bystyrets vedtak følges opp, herunder bystyrets vedtak etter forvaltningsrevisjoner om økonomisk stønad til store barnefamilier. Bystyrets vedtak etter Kommunerevisjonens rapport 5/2024 *Økonomisk stønad til store barnefamilier* var kommunisert til bydelene gjennom flere kanaler, herunder skriftlig korrespondanse og ulike møtearenaer.

Undersøkelsen tyder på at byråden hadde forsterket sin ledelse og styring, men Kommunerevisjonen stiller spørsmål ved om byråden i tilstrekkelig grad har forsterket kontrollen på området i tråd med bystyrets vedtak. Byråden hadde ikke bedt bydelene om særskilt rapportering på oppfølgingen av bystyrets vedtak etter Kommunerevisjonens rapport 5/2024 *Økonomisk stønad til store barnefamilier*. Videre viser mangler i kartleggingen av barnefamilier i Bydel Alna og Bydel Sagene at det fortsatt er utfordringer som kan tyde på at byråden for sosiale tjenester ikke er helt i mål med oppfølgingen av bystyrets vedtak etter forvaltningsrevisjoner om økonomisk stønad til store barnefamilier.

Kartlegging av barnefamilier

Sosialtjenesten i Bydel Alna og Bydel Sagene hadde tiltak som la til rette for at det gjennomføres kartlegginger av barnefamilier før vedtak om økonomisk stønad. Undersøkelsen viser at flere relevante forhold ved søkers situasjon som forsørger ble kartlagt, men det var mangler i kartleggingen av hvert enkelt barns behov og livssituasjon. I flere undersøkte saker forelå ikke tilstrekkelig informasjon om barnas behov. Tilstrekkelig kartlegging av barnas behov er viktig for å kunne sikre at hjelpen som gis, er i tråd med behovet til den enkelte familie og er en forutsetning for å kunne gjøre en individuell vurdering ut fra familiens behov.

Sosialtjenesten hadde ikke dokumentert alle nødvendige opplysninger i alle saker. Dokumentasjon er nødvendig for at saksbehandleren skal kunne forstå familiens situasjon, vurdere behov og begrunne vedtak.

Kartlegging og oppfølging av unge sosialhjelpsmottakere

Begge sosialtjenestene la til rette for at unge kommer i arbeid, utdanning eller annen aktivitet, og hadde innrettet arbeidet for å fremme dette. Undersøkelsen indikerer videre at sosialtjenesten i Bydel Alna og Bydel Sagene foretok en tilstrekkelig kartlegging av søkers behov før vedtak om økonomisk stønad til sosialhjelpsmottakere under 30 år.

Sosialtjenestene arbeidet med å innrette tjenestene helhetlig overfor ungdom. I de fleste sakene vi undersøkte, så vi at søkers kompetanse og interesser med hensyn til arbeid og aktivitet blir kartlagt, og at søker deltok i arbeidsrettede aktiviteter. Nav tilbød unge sosialhjelpsmottakere flere og varierte aktivitetstiltak. Det kunne likevel være utfordringer med ventelister på tiltak og behov for flere lavterskeltilbud.

Sosialtjenesten i Bydel Alna og Bydel Sagene synes å ha en praksis med å fatte et skriftlig, begrunnet vedtak som viser at det er satt vilkår, hva vilkåret innebærer, hva som kreves for at vilkåret anses oppfylt, og hva som kan bli konsekvensene. Vilkårene synes i hovedsak å være hensiktsmessige og forholdsmessige.

Det var enkelte mangler og svakheter når det gjelder å sette vilkår om aktivitet. Sosialtjenestene hadde en praksis med å ikke stille vilkår ved ferieavvikling. Hovedregelen er at sosialtjenesten skal stille vilkår om aktivitet, med mindre tungtveiende grunner taler mot. I våre gjennomgåtte saker framkom begrunnelsene for å ikke stille vilkår som overordnede kategorier i saksbehandlingssystemet. Kategoriene var: mottakers helsemessige eller sosiale situasjon hindrer deltakelse i aktivitet, mottaker er i arbeid, mottaker allerede er i aktivitet knyttet til mottak av statlig eller annen kommunal ytelse og andre tungtveiende grunner taler mot at det stilles vilkår om aktivitet. Vi stiller spørsmål ved om sosialtjenesten har gjort tilstrekkelige konkrete og individuelle vurderinger av om det var tungtveiende grunner til å ikke stille vilkår i de sakene der vilkår ikke ble stilt. I Bydel Alna var det i enkelte saker vist til aktivitetsplikten i vedtak, selv om vilkår ikke var stilt. Etter vår vurdering kan det gjøre det uklart for sosialhjelpsmottakeren om det var stilt vilkår om aktivitet eller ikke.

Undersøkelsen tyder på at sosialtjenesten ikke alltid følger opp om vilkår er fulgt, eller følger opp for sent til å kunne gi et konsekvensvedtak dersom vilkåret ikke er fulgt. Det kan gi risiko for at hensikten med å sette vilkår ikke blir oppfylt.

Anbefalinger

Kommunerevisjonen har følgende anbefalinger:

- Byråden for sosiale tjenester bør vurdere ytterligere tiltak for å følge opp bydelenes arbeid med kartlegging av barnefamilier i saksbehandlingen av økonomisk sosialhjelp.
- Bydel Alna og Bydel Sagene bør iverksette ytterligere tiltak for å sikre tilstrekkelig kartlegging av barnefamilier i saksbehandlingen av økonomisk sosialhjelp og nødvendig dokumentasjon av kartleggingen.
- Bydel Alna og Bydel Sagene bør iverksette tiltak for å sikre at vilkår om aktivitet for unge sosialhjelpsmottakere stilles og følges opp i tråd med regelverket.

Uttalelser til rapporten

Kommunerevisjonen har mottatt uttalelse fra byråden for sosiale tjenester, Bydel Alna og Bydel Sagene. I uttalelsene ble det varslet tiltak. I kapittel 7 oppsummerer og vurderer vi vesentlige momenter i uttalelsene. Uttalelsene følger i sin helhet i vedleggene 3–5.

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Økonomisk sosialhjelp er en midlertidig ytelse for personer som ikke klarer å forsørge seg selv. De som ikke kan sørge for sitt livsopphold gjennom arbeid, formue, trygdeytelser eller andre offentlige stønadsordninger, har krav på økonomisk stønad. Stønnen bør ta sikte på å gjøre mottakeren selvhjulpent. Å motta økonomisk sosialhjelp over lengre tid øker risikoen for langvarig utenforskap. Langvarig utenforskap medfører økt risiko for dårlig helse, lav livskvalitet og redusert sosial deltakelse.

Fra 1. januar 2017 ble det vedtatt at Nav skal stille vilkår om aktivitet til alle unge under 30 år som innvilges søknad om sosialhjelp, med mindre det er tungtveiende grunner som taler mot det. Innstrammingen for sosialhjelpsmottakere under 30 år er ment å aktivisere unge til arbeid eller utdanning for å forhindre at de blir langtidsmottakere av stønad. I rapporten *Aktivitetsplikt for unge mottakere av sosialhjelp* (2020) fra Institutt for samfunnsforskning ble både ansatte i Nav og brukere av tjenestene intervjuet. De fant risiko knyttet til forståelse av hva aktivitetsplikt er, manglende bredde i tiltak for brukerne og stor variasjon i sanksjonering ved brutte vilkår.

Barnefamilier er en prioritert målgruppe i Nav, hvor kartlegging av barnas behov er en sentral oppgave. I løpet av de siste fem årene har det vært gjennomført tre forvaltningsrevisjoner og flere tilsyn fra Statsforvalteren i Oslo og Viken hvor sosialhjelp til barnefamilier har vært tema. Statsforvalteren viste blant annet til mangelfulle kartlegginger og individuelle vurderinger. Mangelfull kartlegging av barnefamilier gir risiko for at eventuelle særskilte behov hos barna ikke blir fanget opp.

Kommunerevisjonen undersøkte i 2022 hvordan fem bydeler behandlet søknader om økonomisk stønad til store barnefamilier, jf. rapport 10/2022 *Økonomisk stønad til store barnefamilier*. Forvaltningsrevisjonen viste blant annet at bydelenes saksbehandling på flere områder ikke var i tråd med regelverket. Rapport 5/2024 *Økonomisk stønad til store barnefamilier* viser at de fem bydelene som var omfattet av forvaltningsrevisjonen i 2022, hadde en saksbehandling som nå i hovedsak var i tråd med regelverket i de undersøkte sakene. Det var likevel fortsatt enkelte forbedringsområder knyttet til tilstrekkelig kartlegging av alle familiene og begrunnelser i vedtak. Bydel Sagene var ikke omfattet av forvaltningsrevisjonen i 2022. Forvaltningsrevisjonen i 2024 fant at bydelens saksbehandling på flere områder ikke var i tråd med regelverket. De fleste familiene i undersøkelsen var ikke blitt kartlagt. I fire av sakene var det i starten av 2023 ikke gitt barnetillegg til alle barn, med henvisning til generelle stordriftsfordeler. Det var da ikke foretatt individuelle vurderinger eller gitt tilstrekkelig begrunnelse.

Ved behandlingen av rapport 5/2024 (sak 112/24) presiserte bystyret at det fant det alvorlig at det var «nye bydeler hvor praksis ikke er i tråd med regelverket når barnefamilier søker økonomisk stønad. Dette gjelder blant annet manglende individuell vurdering av søkerne». Bystyret forventet at «(...) byrådet og sektorbyråden forsterker sin ledelse, styring og kontroll».

1.2 Formål og problemstillinger

Formålet med undersøkelsen er å følge opp bystyrets vedtak fra tidligere forvaltningsrevisjoner om sosialhjelp og gi kontrollutvalget og bystyret informasjon om sosialtjenestens arbeid med å følge opp barnefamilier og arbeidet med å få unge sosialhjelpsmottakere i aktivitet og eventuelt bidra til læring og forbedringer i arbeidet.

Undersøkelsen har følgende problemstillinger:

1. Har byråden fulgt opp bystyrets vedtak etter Kommunerevisjonens rapport 5/2024 *Økonomisk stønad til store barnefamilier*?
2. Legger bydelene til rette for at det gjennomføres tilstrekkelige kartlegginger av barnefamilier?
3. Legger bydelene til rette for at unge kommer i arbeid, utdanning eller annen aktivitet?

De første to problemstillingene retter seg mot barnefamilier og oppfølging etter Kommunerevisjonens tidligere undersøkelse. Når det gjelder den andre problemstillingen, er den avgrenset til å gjelde kartlegginger der risikoen for feil har vist seg størst. Problemstillingen vil ikke avgrenses til store barnefamilier som i tidligere undersøkelser, men omfatte barnefamilier generelt, ettersom risikoen for mangelfull kartlegging er generell. Den tredje problemstillingen besvares gjennom en dybdeundersøkelse rettet mot sosialhjelpsmottakere under 30 år.

1.3 Avgrensninger

Avgrensningene er omtalt i punkt 1.2

1.4 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier er en betegnelse på forventningene og kravene Kommunerevisjonen legger til grunn for vurderingene. Revisjonskriterier skal utledes fra autoritative eller anerkjente kilder i tråd med *Standard for forvaltningsrevisjon* (RSK 001). I denne forvaltningsrevisjonen er revisjonskriteriene utledet fra blant annet vedtak i bystyret, kommuneloven, sosialtjenesteloven og forvaltningsloven, rundskriv til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (R35-00) og veileder om økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven. Utledningen av revisjonskriteriene følger i sin helhet i vedlegg 1 til rapporten. De enkelte kriteriene er presentert i rapporten i kapittel 3 til 5.

1.5 Metodisk tilnærming og gjennomføring

Undersøkelsen har vært rettet mot byråden for sosiale tjenester, Bydel Alna og Bydel Sagene. Den første problemstillingen i undersøkelsen omfattet byråden for sosiale tjenester, mens problemstilling 2 og 3 omfattet bydelene Alna og Sagene. Undersøkelsen bygger på dokumentgjennomgang og intervjuer. Videre er saksgjennomgang gjennomført for problemstilling 2 og 3. Her er det innhentet informasjon gjennom et utvalg av saker i Fasit, som er fag-/saksbehandlingssystemet for sosialtjenesten. Til sammen har vi sett på 40 saker, 10 saker knyttet til barnefamilier og 10 saker knyttet til unge sosialhjelpsmottakere, i hver av de to bydelene. Alle vedtakene vi har gjennomgått har vært fattet i løpet av første halvår 2025. Undersøkelsesperioden har i hovedsak vært første halvår 2025.

Metoden og undersøkelsesopplegget er nærmere beskrevet i vedlegg 2.

1.6 Rapportens oppbygging

I kapittel 2 presenterer vi blant annet statistikk over økonomisk sosialhjelp i Oslo. I kapittel 3 redegjør vi for byråden for sosiale tjenester oppfølging av bystyrets vedtak etter Kommunerevisjonens rapport 5/2024 *Økonomisk stønad til store barnefamilier*. I kapittel 4 redegjør vi for kartlegging av barnefamilier i Bydel Alna og Bydel Sagene. I kapittel 5 redegjør vi for kartlegging og oppfølging av unge sosialhjelpsmottakere i Bydel Alna og Bydel Sagene. I kapittel 6 følger Kommunerevisjonens konklusjoner og anbefalinger. I kapittel 7 oppsummeres vesentlige momenter fra uttalelsene til rapporten sammen med Kommunerevisjonens vurderinger av uttalelsene. Uttalelsene følger i sin helhet i vedleggene 3–5.

2 Om økonomisk sosialhjelp i Oslo

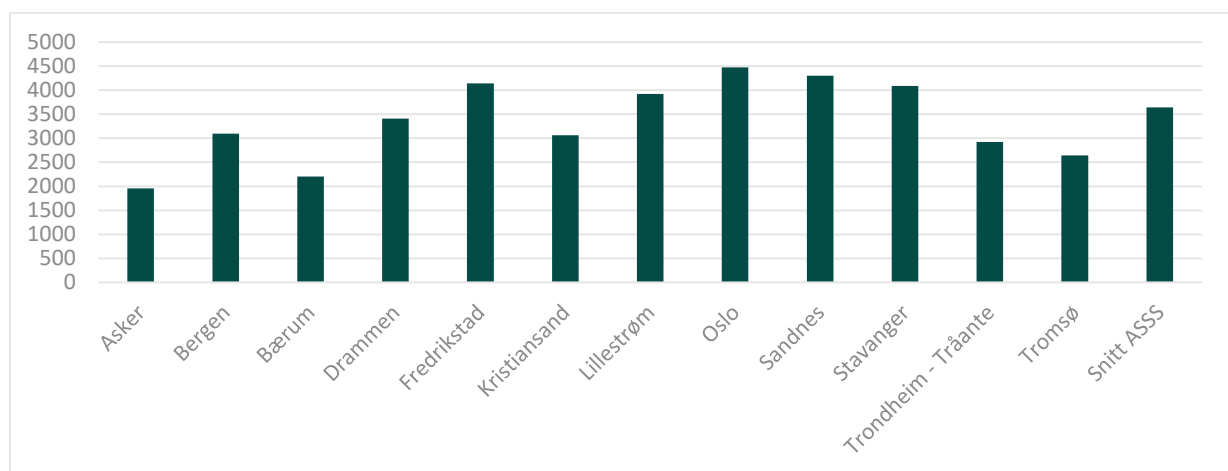
2.1 Statistikk over økonomisk sosialhjelp i Oslo

Økonomisk sosialhjelp er en midlertidig ytelse man kan få dersom man ikke har mulighet til å sørge for eget livsopphold gjennom inntektsgivende arbeid, formue, trygdeytelser eller andre offentlige stønadsordninger. Hovedsakelig gis økonomisk sosialhjelp til livsopphold. Livsopphold omfatter grunnleggende behov som mat, klær, bolig og oppvarming.

Ifølge Velferdsetaten utgjorde netto utbetalt økonomisk sosialhjelp i Oslo 2268 millioner kroner i 2024. Det var en økning på 22 prosent fra 2023. I perioden januar–august 2025 var netto utbetalt sosialhjelp på 1595 millioner kroner. Det var 7,7 prosent mer enn i tilsvarende periode i 2024. Økningen fra tilsvarende periode i 2022 var på 87,3 prosent. Velferdsetaten forklarer at økningen i utgiftene til sosialhjelp har sammenfalt i tid med en generell prisstigning i samfunnet, et høyere rentenivå, bosetting av mange flyktninger, økning i barnetillegg i 2022 og økninger i veiledende sats for sosialhjelp i perioden.

Figur 1 viser netto driftsutgifter til ytelse til livsopphold per innbygger mellom 18 og 66 år for de tolv største kommunene i Norge.

Figur 1 Netto driftsutgifter til ytelse til livsopphold (f281) per innbygger 18–66 år (kroner), 2024

Note: Kilden er ASSS analyse og statistikk, ASSS samlet: Sosiale tjenester. Basert på endelige tall innrapportert fra kommunene til SSB.

Det går fram av figur 1 at Oslo hadde de høyeste utgiftene til ytelse til livsopphold per innbygger av kommunene, med 4473 kroner. Ifølge Byrådsavdeling for sosiale tjenester var også Oslo kommune den kommunen som var beregnet til å ha det største behovet. Deretter fulgte Sandnes og Fredrikstad med henholdsvis 4304 kroner og 4141 kroner. Gjennomsnittet for de tolv kommunene var 3642 kroner.

Tabell 1 viser netto utbetalt sosialhjelp i Bydel Sagene og Bydel Alna, og for hele Oslo i perioden januar–august 2023–2025.

Tabell 1 Netto utbetalt økonomisk sosialhjelp i Oslo, Bydel Sagene og Bydel Alna. Januar–august 2023–2025. I millioner kroner

Bydel	2023	2024	2025	Endring fra 2024 til 2025 i mill. kroner	Endring fra 2024 til 2025 i prosent
Sagene	88,5	97,6	109,4	11,7	12,0 %
Alna	106,4	139,3	147,7	8,4	6,0 %
Hele Oslo	1164,2	1480,5	1595,0	114,5	7,7 %

Note: Kilden er Velferdsetaten, Økonomisk sosialhjelp i Oslo per august 2025, tabell 1.

Det kommer fram av tabell 1 at det var en økning på 12 prosent i netto utbetalt økonomisk sosialhjelp i Bydel Sagene og en økning på 6 prosent i Bydel Alna fra 2024 til 2025 (for perioden januar–august). I perioden januar–august 2025 ble det utbetalt 109,4 millioner kroner i Bydel Sagene og 147,7 millioner kroner i Bydel Alna.

Ifølge Velferdsetaten var gjennomsnittlig brutto utbetalt økonomisk sosialhjelp per mottaker per måned på 17 264 kroner i perioden januar–august i 2025 for hele Oslo. Sammenlignet med samme periode i 2024 var dette en svak nedgang på 0,6 prosent. Gjennomsnittlig brutto utbetalt økonomisk sosialhjelp per mottaker per måned var 15 247 kroner i Bydel Sagene og 19 012 kroner i Bydel Alna, en økning fra 2024 i begge bydeler på henholdsvis 4 og 1,4 prosent.

Tabell 2 viser antall mottakere av sosialhjelp i løpet av året og gjennomsnittlig antall mottakere per måned. Det var 25 211 mottakere av sosialhjelp i Oslo i 2024, og det gjennomsnittlige antall mottakere per måned var 11 303. Antall mottakere og gjennomsnittlig antall mottakere per måned hadde en vekst på henholdsvis 10 og 16 prosent fra 2023.

Tabell 2 Antall mottakere av sosialhjelp i løpet av året og gjennomsnittlig antall mottakere per måned, 2022–2024, hele Oslo, Bydel Sagene og Bydel Alna

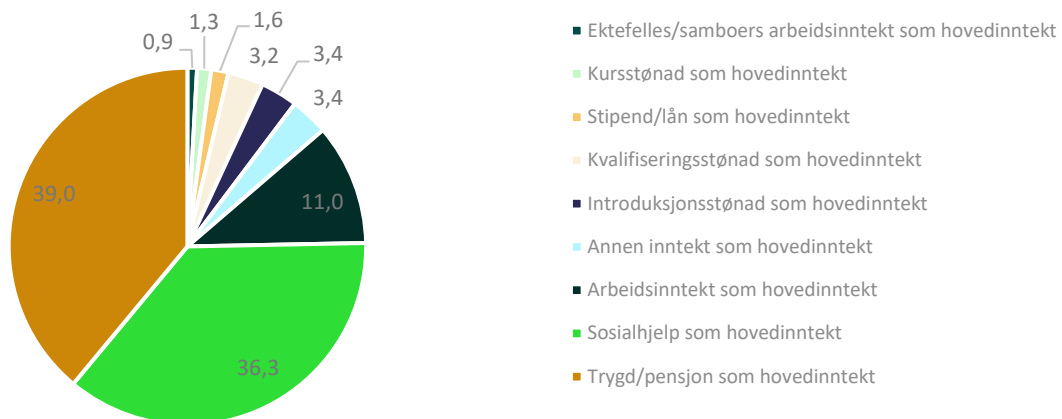
Bydel	Antall mottakere i løpet av året			Gjennomsnittlig antall mottakere per måned			Endring fra 2023 til 2024, prosent	
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	Antall mottakere	Gjennomsnitt per måned
Sagene	1839	1986	2155	785	845	900	9 %	7 %
Alna	1811	1990	2199	717	823	968	11 %	18 %
Oslo totalt	20 596	22 886	25 211	8502	9782	11 303	10 %	16 %

Note: Kilden er Velferdsetaten, Årsrapport 2024 Økonomisk sosialhjelp mv., tabell 3.4.

Som tabell 2 viser, var det også en økning både i antall mottakere og i gjennomsnittlig antall mottakere per måned i de to bydelene mellom 2023 og 2024. I Bydel Sagene økte antall mottakere i løpet av året med 9 prosent, og gjennomsnittlig antall mottakere per måned økte med 7 prosent. I Bydel Alna økte antall mottakere i løpet av året med 11 prosent, og gjennomsnittlig antall per måned økte med 18 prosent.

Sosialhjelpsmottakere kan ha sosialhjelp som hovedinntekt eller som supplerende inntekt. Figur 2 viser viktigste kilde til livsopphold i 2024.

Figur 2 Viktigste kilde til livsopphold av sosialhjelpstilfeller, andeler i prosent. Oslo. 2024

Kilde: Statistisk sentralbyrå, tabell 13992. Andeler er beregnet.

Figur 2 viser at i overkant av 36 prosent hadde sosialhjelp som sin viktigste inntektskilde. 39 prosent hadde trygd eller pensjon som hovedinntektskilde, og 11 prosent hadde arbeidsinntekt som viktigste inntektskilde. Ifølge Velferdsetaten mottok 58 prosent av mottakerne i 2024 sosialhjelp i under seks måneder sammenhengende. 12,7 prosent av mottakerne hadde fått sosialhjelp i mer enn to år sammenhengende.

I tabell 3 nedenfor følger de statlige veiledende satsene for økonomisk stønad til livsopphold for 2025 per måned.

Tabell 3 Statlige veiledende satser for økonomisk stønad til livsopphold per måned, fra og med 1. januar 2025

Støtte til	Beløp i kroner
Enslige	8100
Ektepar/samboere	13 500
Person i bofellesskap	6800
Barn 0–5 år	3950
Barn 6–10 år	4050
Barn 11–17 år	5300

Note: Kilden er Rundskriv A-2/2024 Statlege rettleiande retningslinjer for økonomisk stønad for 2025.

Satsene brukes som et utgangspunkt for å beregne hvor mye søkeren kan få utbetalt, men det skal også vurderes ut ifra den enkeltes situasjon. Satsene omfatter utgifter til helt grunnleggende behov som mat, klær, kommunikasjon, husholdningsartikler, hygiene med mer. Utgifter til å bo, som husleie og strøm, kommer i tillegg. I Oslo kommune har bystyret vedtatt egne veiledende satser som er høyere enn de statlige satsene. I tabell 4 følger de veiledende satsene for økonomisk sosialhjelp til livsopphold i Oslo for 2025 per måned.

Tabell 4 Veiledende satser for økonomisk sosialhjelp til livsopphold i Oslo per måned, med virkning fra 1. januar 2025

Støtte til	Beløp i kroner
Enslige forsørgere	10 606
Enslige aleneboende	9088
Ektepar/samboere	14 261
Personer i bofellesskap	6894
Barnetillegg 0–10 år	4123
Barnetillegg 11–18 år	5459
Unge hjemmeboende 18–23 år	5459

Note: Kilden er Oslo kommunes vedtatte budsjett 2025.

2.2 Statistikk over unge sosialhjelpsmottakere

Tall fra Velferdsetaten viser en økning i antall unge sosialhjelpsmottakere under 30 år de siste årene. Velferdsetaten beskriver at deler av økningen i antallet unge sosialhjelpsmottakere de senere årene har bakgrunn i tilskuddsberettigede flyktninger i denne aldersgruppen som har blitt bosatt i bydelene.

Tabell 5 viser antall mottakere av sosialhjelp som var under 30 år, og andelen de utgjorde av alle mottakere, for Oslo totalt og for bydelene Sagene og Alna.

Tabell 5 Antall mottakere av sosialhjelp som var under 30 år, og andelen de utgjorde av alle mottakere. 2022–2024. Hele Oslo og Bydel Sagene og Bydel Alna

Bydel	Antall mottakere under 30 år			Andel i prosent av alle mottakere			Endring i antall mottakere under 30 år, 2023–2024, prosent
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	
Sagene	377	490	517	21 %	26 %	25 %	6 %
Alna	360	426	477	21 %	22 %	23 %	12 %
Oslo totalt	4681	5638	6490	23 %	25 %	26 %	15 %

Note: Kilden er Velferdsetaten, Årsrapport 2024 Økonomisk sosialhjelp mv., tabell 3.7

Det var 6490 mottakere av sosialhjelp under 30 år i Oslo i 2024 ifølge tabell 5. Det tilsvarer 26 prosent av alle sosialhjelpsmottakere det året. Mellom 2023 og 2024 var det en økning i antall mottakere under 30 år på 15 prosent i Oslo. I Bydel Sagene var det en økning på 6 prosent, og i Bydel Alna var det en økning på 12 prosent. Andelen mottakere under 30 år i prosent av alle mottakere var på 25 prosent i Bydel Sagene i 2024. I Bydel Alna var andelen 23 prosent.

Det skal ifølge sosialtjenesteloven stilles vilkår om aktivitet for tildeling av økonomisk stønad til personer under 30 år. Det skal ikke stilles vilkår om aktivitet når tungtveiende grunner taler mot det. Ifølge SSB var det 2098 sosialhjelpsmottakere mellom 18 og 29 år med vilkår i 2024. Som det kommer fram av tabell 5, var det 6490 sosialhjelpsmottakere under 30 år det samme året. Sosialhjelpsmottakere 18–29 år med vilkår etter sosialtjenesteloven utgjorde med det 32,3 prosent av det totale antallet mottakere av sosialhjelp under 30 år i 2024. Tilsvarende andel i 2022 og 2023 var henholdsvis 33,5 og 31,1 prosent. Selv om sosialtjenesten ikke har stilt vilkår om aktivitet, kan sosialhjelpsmottakeren likevel delta i programmer som kvalifiseringsprogrammet eller introduksjonsprogrammet, som har krav til aktivitet.

2.3 Statistikk over økonomisk sosialhjelp til barnefamilier

Det har vært en økning de siste årene i gjennomsnittlig antall barn som er berørt av sosialhjelp. Tabell 6 viser gjennomsnittlig antall barn berørt av sosialhjelp per måned i perioden januar til august i 2023–2025.

Tabell 6 Gjennomsnittlig antall barn berørt av sosialhjelp per måned. Januar–august 2023–2025. For hele Oslo og for Bydel Sagene og Bydel Alna. 2023–2025

Bydel	2023	2024	2025	Endring i antall, 2024–2025	Endring i prosent, 2024–2025
Sagene	229	283	305	21	7,5 %
Alna	584	723	750	27	3,8 %
Hele Oslo	4843	5907	6339	432	7,3 %

Note: Kilden er Velferdsetaten, Økonomisk sosialhjelp i Oslo per august 2025, tabell 19. Barn berørt av sosialhjelp er definert som at minst en av foreldrene mottok økonomisk sosialhjelp, og at denne forelderens også hadde registrert samvær med barnet i utbetalingsmåneden.

Tabell 6 viser at i gjennomsnitt 6339 barn var berørt av sosialhjelp per måned i perioden januar–august i 2025 i Oslo. Det var en økning på 432 barn fra samme periode året før. I Bydel Sagene var i gjennomsnitt 305 barn berørt av sosialhjelp per måned i perioden januar–august 2025, og 750 barn var berørt i Bydel Alna. Dette tilsvarte økninger på henholdsvis 7,5 og 3,8 prosent fra samme periode i 2024.

Det har også vært en økning i antall mottakere med barn under 18 år. Tabell 7 viser antall mottakere av økonomisk sosialhjelp som har barn under 18 år, og andelen de utgjorde av alle mottakere.

Tabell 7 Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp som har barn under 18 år, og andelen de utgjorde av alle mottakere. 2022–2024. Hele Oslo og Bydel Sagene og Bydel Alna

Bydel	Antall mottakere med barn under 18 år			Andel i prosent av alle mottakere			Endringer i antall mottakere med barn under 18 år, 2023–2024, prosent
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	
Sagene	201	235	276	11 %	12 %	13 %	17 %
Alna	527	513	531	30 %	27 %	26 %	4 %
Oslo totalt	4080	4443	4771	20 %	19 %	19 %	7 %

Note: Kilden er Velferdsetaten, Årsrapport 2024 Økonomisk sosialhjelp mv., tabell 3.8.

Det kommer fram av tabell 7 at 4771 mottakere av økonomisk sosialhjelp i Oslo hadde barn under 18 år i 2024. Dette var 7 prosent flere enn i 2023. I Bydel Sagene hadde 276 mottakere barn under 18 år i 2024, og i Bydel Alna var antallet 531. Andelen mottakere med barn under 18 år utgjorde av alle mottakere 19 prosent i Oslo, 13 prosent i Bydel Sagene og 26 prosent i Bydel Alna.

Blant mottakerne med barn under 18 år var det vanligst å ha ett barn og nest vanligst å ha to barn. Ifølge Velferdsetaten hadde 2 prosent av sosialhjelpsmottakere i Oslo fire eller flere barn i 2024.

2.4 Innspill fra brukerutvalg og ombud

Kommunerevisjonen har mottatt innspill til undersøkelsens tematikk fra brukerutvalget for Nav Oslo og sosial- og eldreombudet i Oslo.

2.4.1 Kartlegging av barnefamilier

Brukerutvalget for Nav Oslo trakk blant annet fram utfordringer knyttet til forskjeller i bydelene når det gjelder kartlegging og oppfølging av familier som mottar sosialhjelp, og viktigheten av å møte behovene for barnefamilier tidlig og å samarbeide godt med andre relevante aktører i bydelen.

Sosial- og eldreombudet i Oslo trakk blant annet fram at det varierer hvor oppdatert kartleggingen av barnefamiliene er. Ombudet trekker fram at det er viktig å investere tidlig i kartleggingen og relasjonsbyggingen, og at Nav forklarer hvorfor de innhenter opplysningene. Ombudet mener også at Nav kan få kartlagt familiene ytterligere ved å samarbeide med andre tjenester som har kontakt med familiene. Ombudet mener at Nav må bruke kartleggingen og faktisk vurdere barnets beste i saksbehandlingen.

2.4.2 Kartlegging og oppfølging av unge sosialhjelpsmottakere

Brukerutvalget for Nav Oslo trakk blant annet fram utfordringer knyttet til Navs veiledning og oppfølging av unge med funksjonsnedsettelse, frafall fra videregående skole, tilgjengelighet til Nav, minoritetskompetanse, bydelenes arbeid med å jobbe langsiktig og helhetlig nok i å bistå unge med å komme ut i arbeid og forskjeller mellom bydelene. Brukerutvalget trakk fram Nav-koordinatorer på videregående skole som positivt.

Sosial- og eldreombudet i Oslo trakk blant annet fram at det finnes gode tiltak og muligheter for at unge kan komme ut i arbeid, utdanning eller annen aktivitet. Ombudet mener det er viktig å bygge relasjon til søkeren, ha god dialog og legge til rette for brukermedvirkning. Ombudet mener videre at bydelene bør utveksle erfaringer og lære av hverandre, samt at hva slags hjelp bydelene tilbyr, bør være så likt som mulig. Tid til oppfølging av brukere for arbeidsrettet aktivitet krever klare og tydelige prioriteringer i en situasjon med mange behov og begrensede ressurser.

3 Byrådens oppfølging av bystyrets vedtak

I dette kapittelet presenterer vi og vurderer vi fakta knyttet til byråden for sosiale tjenester oppfølging av bystyrets vedtak (sak 112/24) etter Kommunerevisjonens rapport 5/2024 *Økonomisk stønad til store barnefamilier*. Vedtaket ligger i sin helhet i vedlegg 1.

3.1 Revisjonskriterier

- Byråden/byrådsavdelingen for sosiale tjenester skal ha etablert en internkontroll som sikrer oppfølging av bystyrets vedtak ved behandling av Kommunerevisjonens rapporter om økonomisk stønad til store barnefamilier.

Med internkontroll menes i denne sammenheng å sikre god ledelse, styring og kontroll slik at bystyrets vedtak blir fulgt opp.

3.2 Faktabeskrivelse

3.2.1 Byrådsavdelingens generelle rutiner og praksis for oppfølging av bystyrets vedtak

Ifølge Byrådsavdeling for sosiale tjenester er oppfølging av bystyrets vedtak en hovedprioritet hos dem, og de er avhengige av gode systemer for å følge opp disse. Byrådsavdelingen har internt et system for oppfølging av bystyrets vedtak som var videreutviklet de siste årene. Alle bystyrevetak er samlet i en oversikt som er tilgjengelig på byrådsavdelingens fellesområde. Her foreligger også oppfølging av bystyrets vedtak etter saker fra kontrollutvalget. Bystyrets vedtak etter forvaltningsrevisjonen i 2022 forelå ikke i oversikten oversendt Kommunerevisjonen. Byrådsavdelingen oppga at saker som er ferdig behandlet, tas ut.

Ansatte i byrådsavdelingen fulgte behandlingen i bystyret og bystyreutvalgene og la inn vedtakene fortløpende i oversikten etter behandling. I oversikten framkommer hvilken saksbehandler som har ansvaret for oppfølgingen videre. Ifølge byrådsavdelingen brukes oversikten for å følge med på status i oppfølgingen av vedtakene. Når vedtak var fulgt opp, ble dette kvittert ut i oversikten.

Byrådsavdelingen oppga at en gang i halvåret har byrådsavdelingen et eget dagsmøte hvor status i oppfølgingen av bystyrets vedtak går gjennom. Her møter byråd, byrådssekretær, kommunedirektør, seksjonsledere og representanter fra økonomi/stab. Byrådsavdelingen opplyste å ha utarbeidet en egen arbeidsplan hvor arbeidsoppgavene til seksjonen ligger fordelt på saksbehandlere, herunder arbeidsoppgavene knyttet til oppfølging av bystyrets vedtak. Videre ble det opplyst om at det var egne statusmøter, tre til fire ganger i året, med hver enkelt saksbehandler, hvor status går gjennom.

3.2.2 Byrådsavdelingens oppfølging av bystyrets vedtak etter forvaltningsrevisjoner om sosialhjelp

Oppfølging av forvaltningsrevisjoner om sosialhjelp var tatt opp i lokale partnerskapsmøter med alle bydelene, ifølge Byrådsavdeling for sosiale tjenester. Lokale partnerskapsmøter holdes to ganger i året. Som følge av partnerskapet har Nav-kontoret to eiere og to styringslinjer (stat og kommune). I enkelte referater framkommer det at Kommunerevisjonens rapport 5/2024 *Økonomisk stønad til store barnefamilier* har vært tema på møtet. Det lokale partnerskapet på bydelsnivå er mellom bydelsdirektøren og Nav Oslo, men byrådsavdelingen deltar også i partnerskapsmøtene. Nav-lederen deltar og rapporterer i begge linjene. Byrådsavdelingen oppfattet dette møtet som en god arena for oppfølging av sosialtjenesten, også med hensyn til å følge opp bystyrets vedtak etter forvaltningsrevisjonene. Det framkommer av enkelte referater fra de lokale partnerskapsmøtene at forvaltningsrevisjon om sosialhjelp har vært tema på møtet.

En annen viktig arena der byrådsavdelingen oppga at forvaltningsrevisjon om sosialhjelp var tatt opp, er sektordirektørmøtene. Her møter tre byrådsavdelinger (sosiale tjenester, helse og utdanning) med sine underliggende etater og alle bydelsdirektørene, omtrent hver sjetten uke. Møtet er primært for den administrative linjen, men byråden er ofte med i disse møtene, ifølge byrådsavdelingen. Dette er et møte hvor

det er mulig å diskutere tematikk på tvers av etater, på områder hvor det er viktig at man samarbeider, som for eksempel om hvordan man gjennomfører vurderinger av barnas beste, ifølge byrådsavdelingen.

Kommunaldirektøren har også påpekt viktigheten av oppfølgingen av forvaltningsrevisjon av sosialhjelp i en fellessamling mellom bydelsdirektører og Nav-ledere 29. april 2024, ifølge byrådsavdelingen. Disse møtene avholdes to ganger i året i samarbeid med Nav Oslo. Byrådene deltar også ofte på disse samlingene, ifølge Byrådsavdeling for sosiale tjenester.

Bystyrets vedtak i etterkant av Kommunerevisjonens rapport 5/2024 ble informert om i eget brev fra byrådsavdelingen til alle bydelene. Det var ikke bedt om rapportering på oppfølgingen av vedtaket i brevet.

I tildelingsbrev til bydelene for 2024 er det særlig to tiltak som byrådsavdelingen trekker fram som relevante for arbeidet med økonomisk sosialhjelp til store barnefamilier:

- sikre barnas behov og mulighet til deltakelse i fritids- og sosiale aktiviteter ved utmåling av sosialhjelp
- sørge for helhetlig oppfølging av utsatte barnefamilier

Byrådsavdelingen oppga at rapportering på området skjer i bydelenes årsberetninger, hvor bydelene rapporterer på disse tiltakene, og at den benyttet seg av partnerskapsmøtene som arena for å forsikre seg om at bydelene hadde fått med seg informasjonen i brevet, og at bydelene fulgte opp. Bydel Sagene hadde utarbeidet en handlingsplan i etterkant av forvaltningsrevisjonen som byrådsavdelingen hadde innhentet og vurdert som dekkende.

Budsjettprosessen, tildelingsbrev, rapporteringen på disse og egne brev er viktige verktøy for betryggende kontroll og for å følge opp bystyrets vedtak, også i etterkant av forvaltningsrevisjoner, ifølge Byrådsavdeling for sosiale tjenester. Byrådsavdelingen mener at de to tiltakene knyttet til barnefamilier i tildelingsbrevet nevnt ovenfor er relevante for de svakhetene som forvaltningsrevisjonene om barnefamilier tematiserer. Byrådsavdelingen oppga at ved at bydelene følger opp og rapporterer på disse områdene, gir det informasjon som byrådsavdelingen benytter for å vurdere om bystyrets vedtak knyttet til forvaltningsrevisjonene er fulgt opp. Dersom prosateksten i årsberetningen ikke er detaljert nok, kan det være en inngang til videre oppfølging. Byrådsavdelingen opplever at rapporteringen på oppfølgingen av bystyrets vedtak etter forvaltningsrevisjonene knyttet til barnefamilier har vært tilstrekkelig belyst gjennom flere kilder.

Videre oppga byrådsavdelingen at gjennomførte kompetansetiltak overfor bydelene var svært viktige tiltak for å følge opp bystyrets vedtak knyttet til forvaltningsrevisjonene. Dette er blant annet fordi det er viktig å sikre at informasjonen når ansatte i hele organisasjonen. Byrådsavdelingen har også lagt vekt på å sette kompetanseheving mer i system og arrangerer flere praksisnære fagsamlinger enn tidligere. I tillegg er det etablert et sosialtjenestenettverk der fagpersoner fra alle Nav-kontorene deltar. I 2025 har byrådsavdelingen hatt fire samlinger. Navs oppfølging av barnefamilier har vært et eget tema i 2024 og i 2025, ifølge byrådsavdelingen.

Forsterket ledelse, styring og kontroll

Byrådsavdelingen trakk fram at de lokale partnerskapene i Nav, økt innsikt gjennom analyser av sosialhjelpsdata fra Velferdsetaten, felles kompetansehevingstiltak og «ad hoc»-møter med bydelsdirektører har bidratt til forsterket ledelse, styring og kontroll. Byrådsavdelingen oppga at den over tid har fått en mer aktiv rolle i partnerskapsmøtene etter at byrådsavdelingen ikke lenger kun er en observatør i møtene.

Byrådsavdelingen mottar i økende grad statistiske analyser over sosialhjelpsutviklingen fra Velferdsetaten. Det er et stort analysemiljø i Velferdsetaten som både utarbeider egne rapporter og leverer på enkeltbestillinger og prognosemodeller. Bydelene får også bedre innsikt i sin egen bydel gjennom disse analysene ifølge byrådsavdelingen.

Kompetansehevingstiltakene nevnt ovenfor var ifølge byrådsavdelingen også relevante med tanke på forsterket ledelse, styring og kontroll. I bydelenes saksbehandlingssystem for sosialhjelp, Fasit, var det veiledning til saksbehandlerne for beskrivelse av innbyggerens livssituasjon, herunder kartlegging av barnas situasjon.

Byrådsavdelingen spiller også inn temaer til utviklingssamtalen byrådsavdelingen for helse har med bydelsdirektørene årlig.

Byrådsavdelingen har jevnlig møter med Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus med informasjonsutveksling – vanligvis to ganger årlig, ifølge byrådsavdelingen. Her får de tilbakemelding fra statsforvalteren om hvordan de vurderer de enkelte Nav-kontorene, og får informasjon om klagesaker. Statsforvalteren ser nå færre saker knyttet til barnefamilier, ifølge Byrådsavdeling for sosiale tjenester.

Byrådsavdelingen oppga at bydeler som har hatt tilsyn fra statsforvalteren om barns behov ved søknad om sosialhjelp, rapporterer at de i samarbeid med statsforvalteren jobber med lukking av avvik. På bakgrunn at bydelenes årsberetning har ikke byrådsavdelingen funnet grunn til å be om særskilt rapportering fra noen av bydelene på dette området.

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus gjennomførte tilsyn med Bydel Gamle Oslo i september 2024. Statsforvalteren undersøkte om Bydel Gamle Oslo sørger for at Nav ivaretar barns behov når familien søker økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven. Statsforvalteren konkluderte med at Nav Gamle Oslo ikke sørger for at barns behov ivaretas når familien søker økonomisk stønad. Statsforvalteren pekte blant annet på manglende kartlegging og individuelle vurderinger av barnas behov. Bydel Gamle Oslo rapporterte i årsrapporten for 2024 at bydelen hadde startet arbeidet med å rette lovbruddene, i samarbeid med statsforvalteren. Ifølge Byrådsavdeling for sosiale tjenester var avvikene lukket per november 2025.

Byrådsavdelingen oppga at de har innført en praksis med å avholde møter etter behov med enkelte bydeler. I juni 2025 hadde byrådsavdelingen et eget oppfølgingsmøte med Bydel Gamle Oslo, hvor blant annet kartlegging og vurdering av barns behov og situasjon var et tema. Byrådsavdelingen fikk da blant annet informasjon om at barnefamilier kartlegges systematisk, blant annet ved at oppfølgingsveiledere kartla barnas situasjon og behov gjennom samtale med foreldre. Videre fikk byrådsavdelingen informasjon om at bydelen gjennomførte stikkprøvekontroller av vurderingene i vedtakene med hensyn til barnets beste-vurderinger, og at bydelen høsten 2025 ville intensivere arbeidet med å sikre tilstrekkelig kartlegging av barnas behov ytterligere med blant annet ukentlig rapportering til ansvarlige ledere.

Som det framkommer i kapittel 4.3, vurderer Kommunerevisjonen at det i de to undersøkte sosialtjenestene i Bydel Alna og Bydel Sagene ikke forelå tilstrekkelig informasjon om barnas interesser og fritidsaktiviteter, behov for klær og sko og helsemessige forhold i flere undersøkte saker i første halvår 2025.

3.3 Kommunerevisjonens vurderinger

Undersøkelsen viser at byråden for sosiale tjenester hadde etablert en internkontroll for at bystyrets vedtak følges opp, herunder bystyrets vedtak etter forvaltningsrevisjoner om økonomisk stønad til store barnefamilier. Bystyrets vedtak etter Kommunerevisjonens rapport 5/2024 *Økonomisk stønad til store barnefamilier* var kommunisert til bydelene gjennom flere kanaler, herunder skriftlig korrespondanse og ulike møtearenaer.

Undersøkelsen tyder på at byråden hadde forsterket sin ledelse og styring, men Kommunerevisjonen stiller spørsmål ved om byråden i tilstrekkelig grad har forsterket kontrollen på området i tråd med bystyrets vedtak. Byråden hadde ikke bedt bydelene om særskilt rapportering på oppfølgingen av bystyrets vedtak etter Kommunerevisjonens rapport 5/2024 *Økonomisk stønad til store barnefamilier*. Videre viser mangler i kartleggingen av barnefamilier i Bydel Alna og Bydel Sagene at det fortsatt per første halvår 2025 er utfordringer, som kan tyde på at byråden for sosiale tjenester ikke er helt i mål med oppfølgingen av bystyrets vedtak etter forvaltningsrevisjoner om økonomisk stønad til store barnefamilier.

4 Kartlegging av barnefamilier

I dette kapittelet presenterer og vurderer vi arbeidet med kartlegging av barnefamilier før det fattes vedtak om sosialhjelp til barnefamilier i Bydel Alna og i Bydel Sagene.

4.1 Revisjonskriterier

- Bydelens sosialtjeneste skal foreta en tilstrekkelig kartlegging av familiens behov før vedtak om økonomisk stønad til barnefamilier. Dette innebærer blant annet å kartlegge søkerens situasjon som forsørger, herunder hvert enkelt barns behov og livssituasjon.
- Nødvendige opplysninger skal være dokumentert i saken.

4.2 Faktabeskrivelse

4.2.1 Rutiner og prosedyrer for kartlegging av barnefamilier

Oslo kommune har en kvalitetshåndbok for sosiale tjenester som gjaldt for alle bydelene. I denne var det blant annet beskrevet at Nav-kontoret skal vurdere den enkelte families hjelpebehov individuelt og kartlegge den faktiske situasjonen og behovet til alle barna. Begge bydelene oppga også at de benyttet Navs veileder om barnets beste. I denne veilederen framkom det blant annet at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger og avgjørelser som berører barn. For eksempel er det i veilederen beskrevet at barnets helsetilstand står sentralt i vurderingen av barnets beste.

Bydel Alnas sosialtjeneste hadde utarbeidet en egen skriftlig prosedyre for saksbehandling og utbetaling av økonomisk sosialhjelp. I rutinen *Innhenting, kontroll og registrering av faktiske forhold* framgår det at saksbehandleren skal kartlegge brukerens faktiske situasjon og sørge for at saken er så godt opplyst som mulig. Her kommer det blant annet fram at barnas situasjon skal kartlegges fortløpende. Saksbehandleren skal gjennomgå barnas situasjon i familien, hva barna gjør på fritiden, skole/utdanningsløp, om det er noen spesielle hensyn med tanke på helse/kosthold, og om barna trenger ytterligere tilrettelegging i hjemmet.

Bydel Alnas sosialtjeneste benyttet også en veiledende håndbok der barnefamilier var omtalt i eget kapittel. Det var blant annet beskrevet at i saker som omhandler barn og ungdom, skal sosialtjenesten ha en kartleggingssamtale med foreldre om blant annet hva barna gjør (skole, fritidsaktiviteter, m.m.), og om de har spesielle behov. Det var spesifisert at barnetillegg skal beregnes for alle barna. Sosialtjenesten deltok også i prosjektet «Bedre sammen», som skal være en helhetlig og koordinert oppfølging av levekårsutsatte familier med komplekse hjelpebehov.

I bydelenes saksbehandlingssystem for sosialhjelp, Fasit, var det en journalmal med overskrifter for hva som kunne beskrives i en familiekartlegging. Eksempler på hva som kunne beskrives, var alder, språk, barnehage, skole, aktivitetsskole, fritidsaktiviteter, barnets venner og samarbeidspartnere. Bydel Sagene hadde utarbeidet et skjema for familiekartlegging. I kartleggingsskjemaet skulle det redegjøres blant annet for alder på barn, navn på skole/barnehage, hvordan det går i skole/barnehage, fritidsaktiviteter og eventuelle spesielle behov. Bydel Sagene oppga at den hadde benyttet dette skjemaet tidligere, og at den nå benyttet malen i Fasit.

4.2.2 Bydelenes praksis for kartlegging av barnefamilier

Kommunerevisjonen har gjennomgått til sammen 20 saker (10 i hver bydel) hvor det er gitt sosialhjelp til barnefamilier første halvår 2025. Før bydelenes sosialtjeneste fattet et vedtak om økonomisk sosialhjelp, ble søkerens økonomiske situasjon som forsørger kartlagt. Med økonomisk situasjon menes i denne sammenheng inntekter og utgifter. Barnetrygden ble holdt utenfor ved beregning av økonomisk sosialhjelp. I enkelte saker forelå ikke oversikter over skattemeldingen. Skattemeldingen benyttes som et grunnlag for å få oversikt over søkerens økonomiske situasjon.

I alle undersøkte saker var det kartlagt hvem som er forsørger, hvor mange barn søkeren har, barnas alder og bostedssituasjon. Det framgikk i hovedsak i sakene om barna gikk i barnehage eller på skole. Bydelene beregnet barnetillegg for alle barna. Satsene Oslo kommune har til livsopphold, har blitt økt de siste årene, særlig for barnefamilier.

I to av sakene i Bydel Alna og i over halvparten av sakene i Bydel Sagene fant vi ikke at barnas interesser og fritidsaktiviteter var beskrevet. I de fleste sakene framkom ikke dokumentasjon på om behov for klær og sko var kartlagt. Bydelene oppga at det ikke kartlegges behov for klær og sko i hver sak. Mottakere får et barnetillegg som det er ment at også skal dekke behov for klær og sko, ifølge bydelene. Det er også mulig å fatte et eget vedtak om ytelse til klær og sko. I noen tilfeller hvor søkeren er nyankommet eller det er særskilte behov for klær/utstyr til for eksempel fritidsaktiviteter, så kan det hende at dette vurderes, men i hovedsak er det opp til søkeren å fremme behov utover det livsoppholdet er ment å dekke.

Helsemessige forhold hos barna framkom i over halvparten av sakene i Bydel Alna og i to av de ti sakene i Bydel Sagene. I begge bydelene forekom det at beskrivelsene var fra 2023. Sosialtjenesten i Bydel Alna fortalte at punktet helse hadde falt ut av kartleggingsmalen i Fasit etter en oppdatering, og det gjør at de kan glemme å stille spørsmål om helseforhold i kartleggingen.

I begge bydelene hendte det at sosialtjenesten var på hjemmebesøk hos barnefamiliene. I Bydel Alna forelå det dokumentasjon på at det var gjennomført hjemmebesøk i tre av de ti sakene, mens i Bydel Sagene framkom dette i én av de ti sakene.

I begge bydelene var det i flesteparten av sakene gitt tilleggssytelser. Eksempler på tilleggssytelser gitt første halvår 2025 var til tannlegeutgifter, boligetablering og høytidsfeiring. I vedtakene i Bydel Sagene der det var gitt høytidstillegg, var det beskrevet at det var lagt særlig vekt på barns behov for slik deltakelse.

En del av interkontrollen til Nav-kontorene er at det gjennomføres stikkprøvekontroll av vedtak om økonomisk sosialhjelp. Denne kontrollen skal kunne avdekke eventuelle feil og mangler i vedtakene, herunder kartlegging. Rutinen innebar kontroll av hvert 25. vedtak. Dersom det oppdages avvik i disse kontrollene, får avdelingslederen beskjed i fagsystemet. Bydel Alna oppga en praksis der de fagansvarlige fulgte opp kontrollen overfor saksbehandleren. I Bydel Alna har de også to kvalitetsrådgivere som bidrar i kontrollen. Bydel Sagene oppga at avdelingslederen ved avvik ga tilbakemelding til saksbehandleren og dennes leder.

I vedtakene framkom det ikke eksplisitt at barns behov vil være ivaretatt ved stønadsutmålingen. I Bydel Alna hadde sosialtjenesten selv fanget opp utfordringer knyttet til kartlegging av barn og barns behov og gjennomført en risiko- og sårbarhetsanalyse. I analysen er det blant annet at påpekt at barnas behov ikke blir tilstrekkelig vurdert i alle vedtak. Ifølge analysen var barnefamilier fordelt på alle saksbehandlere i ulike team og avdelinger, noe som ga utfordringer knyttet til kompetanse og oppfølging av familiearbeidet på kontornivå. Sosialtjenesten kom fram til flere tiltak som resultat av analysen og var i gang med å starte med implementeringen av tiltakene andre halvår 2025. Eksempler på tiltak var bruk av kartleggingsmal i Fasit, kontroll av at disse blir benyttet, og kompetansehevende tiltak.

Bydel Sagenes sosialtjeneste hadde i etterkant av tidligere forvaltningsrevisjon om sosialhjelp til barnefamilier utarbeidet en handlingsplan for barneperspektivet i Nav Sagene. Opplæring og kompetanselæring på barneperspektivet, faglige drøftingsmøter, familiekartlegging og brukersamtaler er en del av handlingsplanen.

4.3 Kommunerevisjonens vurderinger

Sosialtjenesten i Bydel Alna og Bydel Sagene gjennomførte kartlegginger før vedtak om økonomisk stønad i barnefamilier. Undersøkelsen viser at flere relevante forhold ved søkers situasjon som forsørger ble kartlagt, men det var mangler i kartleggingen av hvert enkelt barns behov og livssituasjon i begge bydeler. I flere undersøkte saker forelå ikke tilstrekkelig informasjon om barnas behov. En risikoanalyse som Bydel Alna selv hadde gjennomført, påpekte at barnas behov ikke ble tilstrekkelig vurdert i alle vedtak. Bydel Sagene hadde i liten grad utarbeidet eget veiledningsmaterieell som ga føringer for kartleggingen. Tilstrekkelig kartlegging av barnas behov er viktig for å kunne sikre at hjelpen som gis, er i tråd med behovet til den enkelte familie og er en forutsetning for å kunne gjøre en individuell vurdering ut fra familiens behov.

Sosialtjenesten hadde ikke dokumentert alle nødvendige opplysninger i alle saker. Dokumentasjon er nødvendig for at saksbehandleren skal kunne forstå familiens situasjon, vurdere behov og begrunne vedtak.

5 Kartlegging og oppfølging av unge sosialhjelpsmottakere

I dette kapittelet redegjør vi for og vurderer Bydel Alna og Bydel Sagenes arbeid med å legge til rette for at unge kommer i arbeid, utdanning eller annen aktivitet, herunder kartlegging og oppfølging.

5.1 Revisjonskriterier

- Bydelens sosialtjeneste skal foreta en tilstrekkelig kartlegging av søkers behov før vedtak om økonomisk stønad til sosialhjelpsmottakere under 30 år (unge sosialhjelpsmottakere). Nødvendige opplysninger skal være dokumentert i saken.
- Bydelens sosialtjeneste bør innrette arbeidet slik at det fremmer unge sosialhjelpsmottakeres mulighet i å komme i arbeid, utdanning eller annen aktivitet.
- Bydelens sosialtjeneste skal sette vilkår for utbetaling av sosialhjelp til unge sosialhjelpsmottakere. Vilkårene skal være hensiktsmessige og forholdsmessige.
- Bydelens sosialtjeneste skal følge opp om vilkår oppfylles eller ikke. Ved brudd på vilkår skal bydelens sosialtjeneste vurdere om bruddet skal få konsekvenser.

5.2 Faktabeskrivelse

5.2.1 Kartlegging

Oslo kommunes kvalitetshåndbok for sosiale tjenester omtaler kartlegging og at veien til arbeid og aktivitet er hovedmålet for de fleste. Nav må derfor vurdere, sammen med tjenestemottakeren, hvordan tjenestemottakeren kan beholde eller skaffe seg arbeid.

Bydel Alnas sosialtjeneste hadde utarbeidet en egen skriftlig prosedyre for saksbehandling og utbetaling av økonomisk sosialhjelp som også omfattet kartlegging. Begge bydelene hadde en mal for kartleggingssamtale hvor arbeid var tematisert. Som beskrevet i kapittel 4.2.2 hadde sosialtjenestene rutine for kontroll av hvert 25. vedtak som kunne avdekke eventuelle feil og mangler i vedtakene, herunder kartlegging.

En utfordring flere viser til at de kan møte på i kartlegginger, er at de ikke får tak i brukerne på telefon, eller at brukerne ikke møter opp til timer. En særlig utfordring som ble oppgitt, var brukere som ikke hadde tilgang til bank-id. Det kan også være at brukere ikke svarer, selv om de bruker digital kommunikasjon. Det framkom av enkelte intervjuer i bydelene at det varierer om alle nødvendige opplysninger dokumenteres i saken. Det kunne skje at brukeren oppgir at det ikke er mulig å innhente den skriftlige dokumentasjonen det er bedt om, og saksbehandleren måtte da gjøre flere undersøkelser for å verifisere opplysningene. Et annet eksempel som ble trukket fram, var at nedetid i saksbehandlingssystemet kunne føre til at opplysninger ikke blir lagret. Enkelte trakk også fram at det var en utfordring at de må innom så mange systemer. Det er ingen integrasjon mellom det kommunale og det statlige systemet i Nav.

Vi har gått gjennom totalt 20 saker (10 i hver bydel). I noen saker hadde søkerne andre statlige ytelser med sosialhjelp i tillegg. I Bydel Alna hadde to av søkerne tiltakspenger fra Nav. I Bydel Sagene hadde to AAP, og én hadde tiltakspenger fra Nav. I vår gjennomgang av enkeltsaker så vi at begge bydelene hadde kartlagt og dokumentert søkerens økonomiske situasjon. I enkelte av sakene forelå ikke skattemeldingen.

5.2.2 Innretting av arbeidet med å fremme arbeid, utdanning eller annen aktivitet

I Nav Alna ble saksbehandlerens oppgaver fordelt etter de ulike formene for ytelser som Nav gir. Det vil si at det var egne veiledere som hadde sosialhjelp som hovedoppgave, og som også saksbehandlet sosialhjelp til brukere som hadde andre ytelser. Nav Sagene har en modell der veilederen følger opp en ungdom uavhengig av ytelsene som ungdommen mottar. Nav Alna var høsten 2025 i gang med å gå bort fra en ytelsesbasert modell til en helhetlig modell hvor veilederen følger opp ungdommen uavhengig av hvilke ytelser vedkommende mottar.

Veiledere fortalte at søkere blir kalt inn til fysiske møter så tidlig som mulig etter de har søkt om sosialhjelp, men at det kan ta litt tid før de får til et slikt møte. På dette møtet snakker de om arbeidserfaring og arbeidsønsker eller andre ønsker om aktivitet. I gjennomgangen av sakene ser vi at søkers kompetanse og interesser med hensyn til arbeid og aktivitet blir kartlagt i flesteparten av sakene. I Bydel Alna var det kartlagt

ulike forhold som ønsker om å fullføre videregående skole, å søke seg inn på jobbkurs og avklaringstiltak. I Bydel Sagene var det kartlagt ulike forhold som ønsker om ulike typer jobber, deltakelse i jobbsøker- og jobbmestringskurs, å fullføre fagutdanning og norskopplæring. I de sakene der vi ikke så spor av kartlegging, var søkeren under arbeidsavklaring eller søkte om arbeidsavklaring.

I vår gjennomgang av enkeltsaker så vi at de fleste søkere deltok i arbeidsrettede aktiviteter. I Bydel Alna hadde søkerne ulike former for oppfølging som arbeidstrening, norskopplæring og kontakt med ungdomsveileder. I Bydel Sagene framkom aktiviteter som å følge opp digital aktivitetsplan, arbeidsforberedende tiltak, kontakt med ungdomsveileder, norskopplæring, deltakelse i tiltak for jobbmestring, yrkeskurs og deltidsutdanning.

Intervjuede i sosialtjenesten i bydelene oppga at de opplevde at sosialtjenesten innrettet arbeidet slik at det fremmer unge sosialhjelpsmottakeres mulighet til å komme i arbeid, utdanning eller annen aktivitet. Ifølge de intervjuede hadde unge sosialhjelpsmottakere en egen kontaktperson. I vår gjennomgang av enkeltsaker så vi at det var registrert en hovedsaksbehandler i alle sakene.

I bydelene oppga både ledere og veiledere at det var mange ulike aktivitetstiltak som Nav kunne tilby unge sosialhjelpsmottakere. Det er jobbkurs og ulike arbeidsmarkedsopplæringskurs (AMO-kurs). Dette kunne for eksempel være innenfor kafé, kantine, salg og service. Slike kurs gir arbeidstrening og praksis. Videre er det også en ordning med lønnstilskudd, hvor lønnsutgiftene deles med arbeidsgiveren. Det var også tilbud om avklaringstiltak med karriereveiledning. For enkelte kan det være aktuelt å delta i kvalifiseringsprogrammet (KVP) og kurs i regi av voksenopplæringen eller eksamenskurs i forbindelse med utdanningsløftet. Utdanningsløftet er tilbud blant annet til ungdom som har gått videregående opplæring tidligere og har fag som ikke er bestått. Intervjuede oppga også tiltak som jobbspesialister og IPS (individuell jobbstøtte), som er et samarbeid mellom helsetjenesten og Nav som hjelper personer med moderate til alvorlige psykiske lidelser eller rusproblemer med å komme i ordinært, lønnet arbeid. Et annet tiltak er «Arbeid med støtte», hvor en jobbspesialist gir oppfølging, med mål om at mottakeren skal finne og beholde en passende jobb, inkludert hjelp til opplæring for unge. Bydelene hadde også en OT-kontakt som er kontaktperson inn mot Oppfølgingstjenesten. Oppfølgingstjenesten skal hjelpe ungdom som har rett til videregående opplæring til og med det året de fyller 24 år, og hjelper med arbeid, kurs eller skoleplass. Mange ungdommer har skolegang som tiltak i Nav.

Bydel Alna har et jobbsenter for unge som er et tilbud for ungdom mellom 15 og 25 år som trenger hjelp med jobbsøking, CV, søknad, kurs og feriejobber.

Markedskontakten i Bydel Sagene arrangerer jobbmesse noen ganger i året i samarbeid med Bydel Gamle Oslo, Bydel Grünerløkka og Bydel St. Hanshaugen. En fagansvarlig i bydelen oppga at sosialtjenesten samarbeidet fast med Jobbsjansen på Vålerenga. Jobbsjansen er et arbeidstreningssprogram for personer som står utenfor arbeidslivet eller uten skoleplass.

Intervjuede i sosialtjenesten oppga at de opplevde at Nav har et dekkende tilbud av aktivitetstiltak, og at brukere som er registrert som arbeidssøkere, har en aktivitetsplan der det ligger en oversikt over aktuelle tiltak for den enkelte bruker. Enkelte trakk fram at det var en utfordring med ventelister på tiltak, og at det var behov for flere lavterskeltilbud.

5.2.3 Vilårssetting og oppfølging av vilkår

Oslo kommunes kvalitetshåndbok for sosiale tjenester omtaler blant annet at for mottakere under 30 år skal det stilles vilkår om aktivitet, med mindre tungtveiende grunner taler mot det. Kvalitetshåndboken beskriver også registrering av vilkår i saksbehandlingssystemet og oppfølging av vilkår, herunder ved brudd på vilkår.

Bydel Alnas sosialtjeneste hadde utarbeidet en egen prosedyre for bruk og oppfølging av vilkår ved økonomisk sosialhjelp som også omfattet konsekvenser ved brudd på vilkår.

Vilårssetting

Vi har gått gjennom totalt 20 saker (10 i hver bydel). Det var stilt vilkår i fire av sakene i Bydel Alna og i fem av sakene i Bydel Sagene. Aktiviteten det er stilt vilkår om, og hva denne innebærer, framkommer av vedtakene. I

Bydel Alna var det i tre saker stilt vilkår om å stille til møte med veileder og i én sak stilt vilkår om å registrere seg som arbeidssøker. I Bydel Sagene var det i to saker stilt vilkår om å følge opp aktivitet i digital aktivitetsplan, i én om å delta i tiltaket brukeren var en del av, i én om å delta på møte med veileder og i én sak om å dokumentere utlegg. Med unntak av vilkåret om å sende inn kvittering i Bydel Sagene forelå det en begrunnelse for vilkåret i vedtakene i bydelene. I alle sakene vi har gjennomgått, er det beskrevet hva som kreves for at vilkåret skal være oppfylt, og hva som kan bli konsekvenser ved brudd.

I de sakene hvor det ikke var stilt vilkår, seks saker i Bydel Alna og fem saker i Bydel Sagene, var det oppgitt grunn i saksbehandlingssystemet ut fra forhåndsdefinerte kategorier. Kategoriene var: mottakers helsemessige eller sosiale situasjon hindrer deltakelse i aktivitet, mottaker er i arbeid, mottaker allerede er i aktivitet knyttet til mottak av statlig eller annen kommunal ytelse, og andre tungtveiende grunner taler mot at det stilles vilkår om aktivitet.

I to saker i Bydel Alna hvor bydelen ikke stilte vilkår, var det i vedtaket beskrevet at brukeren har en aktivitetsplikt.

En fagansvarlig i Bydel Alna fortalte at det er vanskelig å regelle vilkår for unge. For nye søkere som selv ikke er i noen aktivitet, settes for eksempel vilkår om at de fører logg over hvilke jobber de søker på. Eksempler på vilkår som ble oppgitt i Bydel Alna, var at sosialhjelpsmottakeren ble forpliktet til å melde seg som arbeidssøker, søke et antall jobber per uke og komme til samtale. Intervjuede oppga at dersom sosialhjelpsmottakeren hadde et arbeidsmarkedstiltak eller var i annen aktivitet, var det en grunn til å ikke stille vilkår. Bydelen anså i slike tilfeller at aktivitetsplikten allerede var oppfylt, og ønsket ikke å svekke en tillit som allerede var der. En fagansvarlig oppga at dersom de var usikre på om sosialhjelpsmottakeren ville gjennomføre den arbeidsrettede aktiviteten, satte de vilkår.

Eksempler på vilkår som ble oppgitt i Bydel Sagene, var at sosialhjelpsmottakeren ble forpliktet til å følge opp en digital aktivitetsplan og møte til timeavtaler. Andre vilkår som stilles, som ikke er direkte knyttet til aktivitet eller aktivitetsplanen, kan være å betale husleie, og andre kan ha som vilkår å gjøre gjeldende andre rettigheter, som å søke om arbeidsavklaring.

Det var vanlig å ikke stille vilkår når det ble fattet korte vedtak på en måned, siden det da ikke var mulig å fatte konsekvensvedtak om reduksjon i stønad, da stønaden allerede var gitt.

Intervjuede oppga at det som regel ikke ble satt vilkår i vedtak som gjaldt i sommerferieperioden og i andre ferier, fordi de ansatte i Nav da ikke hadde kapasitet til å følge opp vilkårene.

Oppfølging av vilkår

I saksbehandlingssystemet var det tilrettelagt for oppfølging av vilkår. Flere oppga at kan være utfordrende å sette av tid til oppfølgingen. I de gjennomgåtte sakene der det var stilt vilkår (fire av sakene i Bydel Alna og i fem av sakene i Bydel Sagene), var det i saksbehandlersystemet dokumentert at vilkåret var opphevet, eller at det var gitt et konsekvensvedtak. I Bydel Alna var det en sak der brukeren hadde brutt vilkår, og her ble det fattet konsekvensvedtak med redusert utbetaling. I de fleste sakene ble vilkårene opphevet fordi brukeren hadde fulgt vilkåret. I Bydel Sagene var det en sak hvor det ikke framkom om brukeren hadde fulgt eller ikke fulgt opp vilkåret, annet enn at vilkåret var opphevet. I to saker var ikke vilkåret fulgt, og det ble ikke fattet konsekvensvedtak. I den ene saken ble det begrunnet med helse, og i den andre saken ble det beskrevet at vilkår skal følges opp i et senere møte – vilkåret var her å bruke og følge opp en digital aktivitetsplan.

Avdelingsledere i bydelene fortalte at det blir fattet vedtak om reduksjon av utbetaling ved brudd på vilkår. Enkelte i bydelene fortalte at det kunne skje at de ikke alltid rekker å følge opp eller fatte konsekvensvedtak i tide. Intervjuede fortalte at det var løpende dialog internt om oppfølgingen av vilkår.

5.3 Kommunerevisjonens vurderinger

Undersøkelsen indikerer at sosialtjenesten i Bydel Alna og Bydel Sagene foretok en tilstrekkelig kartlegging av søkers behov før vedtak om økonomisk stønad til sosialhjelpsmottakere under 30 år, og at nødvendige opplysninger i stor grad ble dokumentert.

Bydelenes sosialtjenester hadde innrettet arbeidet slik at det fremmer unge sosialhjelpsmottakeres mulighet til å komme i arbeid, utdanning eller annen aktivitet. Sosialtjenestene arbeidet med å innrette tjenestene helhetlig overfor ungdom. I de fleste sakene vi undersøkte, ser vi at søkers kompetanse og interesser med hensyn til arbeid og aktivitet blir kartlagt, og at søker deltok i arbeidsrettede aktiviteter. Det var flere og varierte aktivitetstiltak som Nav tilbød unge sosialhjelpsmottakere. Det kunne likevel være utfordringer med ventelister på tiltak og behov for flere lavterskeltilbud.

Sosialtjenesten i Bydel Alna og Bydel Sagene synes å ha en praksis med å fatte et skriftlig, begrunnet vedtak med vilkår, hva vilkåret innebærer, hva som kreves for at vilkåret anses oppfylt, og hva som kan bli konsekvensene hvis vilkåret brytes. Vilkårene synes i hovedsak å være hensiktsmessige og forholdsmessige.

Det var likevel enkelte mangler og svakheter når det gjelder å sette vilkår om aktivitet. Hovedregelen er at sosialtjenesten skal stille vilkår om aktivitet, med mindre tungtveiende grunner taler mot. I våre gjennomgåtte saker framkom begrunnelsene for å ikke stille vilkår som overordnede kategorier i saksbehandlingssystemet. Sosialtjenestene hadde også en praksis med å ikke stille vilkår ved ferieavvikling. Vi stiller spørsmål ved om sosialtjenesten har gjort tilstrekkelige konkrete og individuelle vurderinger av om det var tungtveiende grunner til å ikke stille vilkår i de sakene der vilkår ikke ble stilt. Dette er viktig for å kunne vurdere om det er mulig å tilpasse aktiviteten, slik at det kunne stilles vilkår. Manglende konkrete og individuelle vurderinger gir risiko for at sosialhjelpsmottakere ikke får den tilpassede oppfølgingen og aktiviteten som de har rett på.

I Bydel Alna var det i enkelte saker vist til aktivitetsplikten i vedtak, selv om vilkår ikke var stilt. Etter vår vurdering kan det gjøre det uklart for sosialhjelpsmottakeren om det var stilt vilkår om aktivitet eller ikke.

Undersøkelsen tyder på at sosialtjenesten ikke alltid følger opp om vilkår er fulgt, eller følger opp for sent til å kunne gi et konsekvensvedtak. Det kan gi risiko for at hensikten med å sette vilkår ikke blir oppfylt.

6 Kommunerevisjonens konklusjoner og anbefalinger

Kommunerevisjonen har undersøkt om byråden for sosiale tjenester har fulgt opp bystyrets vedtak etter Kommunerevisjonens rapport 5/2024 *Økonomisk stønad til store barnefamilier*. Videre har Kommunerevisjonen undersøkt om Bydel Alna og Bydel Sagene har lagt til rette for at det gjennomføres tilstrekkelige kartlegginger av barnefamilier, og for at unge kommer i arbeid, utdanning eller annen aktivitet.

6.1 Konklusjoner

6.1.1 Byrådets oppfølging av bystyrets vedtak

Forvaltningsrevisjonen viser at byråden for sosiale tjenester hadde etablert en internkontroll for å følge opp bystyrets vedtak. Undersøkelsen tyder på at byråden hadde forsterket sin ledelse og styring, men Kommunerevisjonen stiller spørsmål ved om byråden i tilstrekkelig grad har forsterket kontrollen på området i tråd med bystyrets vedtak. Mangler i kartleggingen av barnefamilier i Bydel Alna og Bydel Sagene viser at det fortsatt er utfordringer som kan tyde på at byråden for sosiale tjenester ikke er helt i mål med oppfølgingen.

6.1.2 Kartlegging av barnefamilier

Sosialtjenesten i Bydel Alna og Bydel Sagene hadde tiltak som la til rette for at det gjennomføres kartlegginger av barnefamilier før vedtak om økonomisk stønad. Undersøkelsen viser at flere relevante forhold ved søkers situasjon som forsørger ble kartlagt, men det var mangler i kartleggingen av hvert enkelt barns behov og livssituasjon. I flere undersøkte saker forelå ikke tilstrekkelig informasjon om barnas behov, og sosialtjenesten hadde således ikke dokumentert alle nødvendige opplysninger i saken.

6.1.3 Kartlegging og oppfølging av unge sosialhjelpsmottakere

Sosialtjenesten i de to bydelene la til rette for at unge kommer i arbeid, utdanning eller annen aktivitet, og hadde innrettet arbeidet for å fremme dette. Undersøkelsen indikerer videre at sosialtjenesten i Bydel Alna og Bydel Sagene foretok en tilstrekkelig kartlegging av søkers behov før vedtak om økonomisk stønad til sosialhjelpsmottakere under 30 år.

Det var enkelte mangler og svakheter når det gjelder å sette vilkår om aktivitet. Hovedregelen er at sosialtjenesten skal stille vilkår om aktivitet, med mindre tungtveiende grunner taler mot. Begrunnelsene for å ikke stille vilkår framkom kun som overordnede kategorier i saksbehandlingssystemet. Sosialtjenestene hadde også en praksis med å ikke stille vilkår ved ferieavvikling. Vi stiller spørsmål ved om sosialtjenesten har gjort tilstrekkelige konkrete og individuelle vurderinger av om det var tungtveiende grunner til å ikke stille vilkår i de sakene der vilkår ikke ble stilt.

Undersøkelsen tyder på at sosialtjenesten ikke alltid følger opp om vilkår er fulgt, eller følger opp for sent til å kunne gi et konsekvensvedtak. Det kan gi risiko for at hensikten med å sette vilkår ikke blir oppfylt.

6.2 Anbefalinger

Kommunerevisjonen har følgende anbefalinger:

- Byråden for sosiale tjenester bør vurdere ytterligere tiltak for å følge opp bydelenes arbeid med kartlegging av barnefamilier i saksbehandlingen av økonomisk sosialhjelp.
- Bydel Alna og Bydel Sagene bør iverksette ytterligere tiltak for å sikre tilstrekkelig kartlegging av barnefamilier i saksbehandlingen av økonomisk sosialhjelp og nødvendig dokumentasjon av kartleggingen.
- Bydel Alna og Bydel Sagene bør iverksette tiltak for å sikre at vilkår om aktivitet for unge sosialhjelpsmottakere stilles og følges opp i tråd med regelverket.

7 Uttalelser til rapporten og Kommunerevisjonens vurdering av disse

Kommunerevisjonen har mottatt uttalelse til rapporten fra byråden for sosiale tjenester, Bydel Alna og Bydel Sagene. I dette kapitlet presenterer og vurderer Kommunerevisjonen sentrale momenter i uttalelsene. Uttalelsene følger i vedleggene 3—5.

7.1 Byråden for sosiale tjenester

7.1.1 Byrådets uttalelse

Byråden skriver at informasjonen om prosjektets hensikt har vært tilstrekkelig klar. Byråden har ingen merknader til prosjektets metode, anvendte kilder eller data.

Byråden viser til at byrådsavdelingen tidligere har kommentert at utledningen av revisjonskriteriene i stor grad viser til veilederen om økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven, utarbeidet av Arbeids- og velferdsdirektoratet i 2022 og oppdatert i 2024. Byråden viser til at veiledere ikke har en normativ kraft på samme måte som lov, forskrift eller andre rettskilder. Byråden mener i dette tilfellet at det bør legges større vekt på rundskrivet til sosialtjenesteloven (R35-00), enn på veilederen.

Byråden skriver at rapporten er grundig og detaljert både når det gjelder innhentet informasjon og dokumentasjon fra byrådsavdelingen og mappegjennomgang i bydelene. Byråden mener rapporten gir nyttig informasjon både til byrådsavdelingen og bydelene. Byråden skriver at byråden ikke har innsyn i enkeltsaker, og byråden stiller spørsmål ved om en ytterligere rapportering fra bydelene til byrådsavdelingen ville gitt mer innsikt og bidratt til å avdekke eventuelt mangler i kartleggingen i enkeltsaker. Byråden bemerker også at hva som er tilstrekkelig kartlegging i enkeltsaker ikke er entydig, men beror på et visst skjønn, og det vil variere fra sak til sak. Byråden bemerker videre at kartleggingen skal skje innen rammen av nødvendighet, relevans og personvern.

Byråden tar til etterretning at Kommunerevisjonens anbefaler at byråden for sosiale tjenester bør vurdere ytterligere tiltak for å følge opp bydelens arbeid med kartlegging av barnefamilier ved søknad om sosialhjelp, og skriver at dette vil bli fulgt opp. Byrådsavdelingen vil videreføre det arbeidet som allerede er igangsatt med dialog med bydelene og Nav-ledere, sørge for at sosialtjenestenettverket med deltakelse fra alle bydeler videreføres, samt innhente og gjennomgå bydelens rapporteringer. Arbeidet med praksisnære samlinger og fagdager som bidrar til kompetanseheving og læring på tvers av bydeler, videreføres. Barnefamilier og barneperspektivet i Nav er tema for en årlig samling. Videre skriver byråden at byrådsavdelingen arbeider med å utvikle en ny modell for internkontroll av de sosiale tjenestene i Nav som er mer temabasert. Det innebærer at det velges ett tema for kontrollen, for eksempel stønad til barnefamilier, og at alle vedtak og saker som kontrolleres, gjelder dette temaet. En slik tilnærming vil trolig gjøre det lettere for Nav-kontorene å identifisere systematiske feil eller mangler og sette i verk relevante forbedringstiltak, ifølge byråden.

7.1.2 Kommunerevisjonens vurdering

Kommunerevisjonen har benyttet seg av flere ulike kilder for utledning av revisjonskriteriene, herunder lov om sosiale tjenester, inkludert rundskrivet til loven, slik det fremkommer i rapportens vedlegg 1 om revisjonskriterier. Kommunerevisjonen er enig i at veiledere ikke har en normativ kraft på samme måte som for eksempel lov og forskrift, men at de ofte kan være en relevant kilde å vise til siden de kan forklare, tolke eller gi anbefalinger om hvordan regelverket kan eller bør forstås og praktiseres.

Vi har i våre vurderinger vist til at byråden ikke hadde bedt bydelene om særskilt rapportering på oppfølgingen av bystyrets vedtak etter Kommunerevisjonens rapport 5/2024 *Økonomisk stønad til store barnefamilier*. Bakgrunnen var at bystyret i vedtaket stilte opp en forventning om at byrådet og sektorbyråden «forsterker sin ledelse, styring og kontroll» på området. Kommunerevisjonen har ikke ment at bydelene skal rapportere til byråden på enkeltsaker.

Kommunerevisjonen merker seg at byråden viser til at den vil iverksette tiltak i lys av Kommunerevisjonens anbefalinger.

7.2 Bydel Alna

Bydelen skriver at den opplever at informasjonen ved oppstart og gjennomføring av prosjektet vært tilstrekkelig. Videre oppgir bydelen at rapporten oppleves som nyttig.

Bydelen skriver at når det gjelder anvendelse av kilder var Kommunerevisjonen ikke kjent med at Modia brukes som oppfølgingsverktøy innen arbeidsrettet oppfølging. Bydelen vurderer at det i denne undersøkelsen var et lavt antall saker fra hvert kontor når bare 10 saker fra hvert område er undersøkt. Bydelen oppgir videre at sosialtjenesteloven er en skjønnsbasert lov og det ville vært en fordel med tydeligere innspill på hva som forventes i de tilfeller Kommunerevisjonen påpeker mangler.

For kartlegging av barnefamilier viser bydelen til følgende tiltak:

- tydeligere prioritering av barnefamilier med frister for kartlegging av disse familiene
- faste kartleggingsdager for saksbehandlerne
- kartlegging av barnefamilier er fast tema på porteføljegjennomganger
- fagområdet er tema på fagmøter
- jevnlig internkontroll bl.a. uttak av rapporter som gjennomgås av kvalitetsrådgiver og igangsetting av temabasert internkontroll

For oppfølging av ungdom viser bydelen til følgende tiltak:

- styrke etterlevelse av regelverket knyttet til bruk av vilkår, herunder krav til individuell vurdering, begrunnelse og oppfølging
- praksis skal tydeliggjøres slik at aktivitetsplikt enten fastsettes som vilkår eller at det foreligger en klar og dokumentert begrunnelse for hvorfor vilkår ikke stilles
- for å sikre forutsigbarhet og rettssikkerhet for bruker har ungdomsavdelingen siden høsten 2025 etablert en mer helhetlig oppfølgingsmodell for ungdom.
- miniteam i avdelingen for å sikre kontinuitet i oppfølgingen, herunder oppfølging av vilkår også i ferieavviklingsperioder. Ferieavvikling skal ikke benyttes som begrunnelse for unntak fra vilkårssetting eller oppfølging.
- systematiske porteføljegjennomganger med særlig vekt på arbeidsrettet oppfølging.
- fagansvarlig utarbeider en forenklet oversikt over typiske ungdomssituasjoner, med anbefalte vilkår og tiltak som støtte for saksbehandlingen som følges opp gjennom faste faglige drøftearenaer og veiledning, med sikte på felles forståelse av regelverk, herunder hva som kan anses som tungtveiende grunner.

7.2.1 Kommunerevisjonens vurdering

Kommunerevisjonen var kjent med at Modia benyttes som oppfølgingsverktøy innen arbeidsrettet oppfølging. Vi har i vedlegg 2 om metode beskrevet at Kommunerevisjonen ikke har undersøkt opplysninger som er registrert på brukere i det statlige Nav-systemet Modia. Vi anser at den informasjonen som vi har fått gjennom saksgjennomgangen i Fasit og intervjuer med sosialtjenesten har vært tilstrekkelig dekkende for kriteriene det skulle vurderes opp mot, og for undersøkelsenes vurderinger og konklusjoner.

I tillegg til gjennomgang av enkeltsaker bygger undersøkelsen på intervjudata og annen skriftlig informasjon. Vi gjennomførte et eget møte med relevante fagpersoner i hver av bydelene for å presentere gjennomgangen av enkeltsakene knyttet til barnefamilier. Dette gjennomførte vi for å få utfyllende informasjon, ettersom vi ikke hadde egne intervjuer hvor kartlegging av barnefamilier var et tema.

Kommunerevisjonen har gjort vurderinger av fakta opp mot revisjonskriteriene. Der vi mener at det har vært behov for det, har vi kommet med anbefalinger i tråd med vår revisjonsstandard RSK001 *Standard for forvaltningsrevisjon*. Det innebærer i dette tilfellet at revisor ikke skal anbefale detaljerte løsninger. Bakgrunnen for det er blant annet at administrasjonen best kjenner sin egen praksis, og dermed er bedre i stand til å vurdere hvilke konkrete tiltak som kan iverksettes.

Kommunerevisjonen merker seg at bydelen viser til at den vil iverksette tiltak i lys av Kommunerevisjonens anbefalinger.

7.3 Bydel Sagene

Bydelen oppgir at den opplever at informasjonen ved oppstart og gjennomføring av prosjektet har vært tilstrekkelig. Bydelen har ingen kommentarer til metode, anvendte kilder eller data. Bydel Sagene er enig i rapportens hovedfunn. Bydelen har merket seg enkelte skrivefeil og anbefaler at slike feil rettes i endelig versjon.

Bydel Sagene oppgir at den har startet arbeidet med å bedre rutiner og opplæring, og vil bruke anbefalingene i rapporten til å styrke kvaliteten i saksbehandlingen og sikre at regelverket følges. Bydelen oppgir at den vil jobbe målrettet med å vurdere hvilke tiltak som kan iverksettes. Bydel Sagene vil starte med å presentere funn fra rapporten på ledermøte.

7.3.1 Kommunerevisjonens vurdering

Rapporten har vært til korrekturlesing etter at den er sendt til uttalelse. Kommunerevisjonen merker seg at bydelen viser til at den vil iverksette tiltak i lys av Kommunerevisjonens anbefalinger.

Tabelloversikt

Tabell 1 Netto utbetalt økonomisk sosialhjelp i Oslo, Bydel Sagene og Bydel Alna. Januar–august 2023–2025. I millioner kroner.....	12
Tabell 2 Antall mottakere av sosialhjelp i løpet av året og gjennomsnittlig antall mottakere per måned, 2022–2024, hele Oslo, Bydel Sagene og Bydel Alna.....	12
Tabell 3 Statlige veiledende satser for økonomisk stønad til livsopphold per måned, fra og med 1. januar 2025	13
Tabell 4 Veiledende satser for økonomisk sosialhjelp til livsopphold i Oslo per måned, med virkning fra 1. januar 2025	14
Tabell 5 Antall mottakere av sosialhjelp som var under 30 år, og andelen de utgjorde av alle mottakere. 2022–2024. Hele Oslo og Bydel Sagene og Bydel Alna	14
Tabell 6 Gjennomsnittlig antall barn berørt av sosialhjelp per måned. Januar–august 2023–2025. For hele Oslo og for Bydel Sagene og Bydel Alna. 2023–2025	15
Tabell 7 Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp som har barn under 18 år, og andelen de utgjorde av alle mottakere. 2022–2024. Hele Oslo og Bydel Sagene og Bydel Alna	15

Figuroversikt

Figur 1 Netto driftsutgifter til ytelse til livsopphold (f281) per innbygger 18–66 år (kroner), 2024.....	11
Figur 2 Viktigste kilde til livsopphold av sosialhjelpstilfeller, andeler i prosent. Oslo. 2024	13

Referanser

Referanser fra Oslo kommune:

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025–2028: Oslos vedtatte budsjett 2025. Budsjett for bykassen, foretakene og lånefondet for 2025. Dokument nr. 3 – 2025

Bydel Gamle Oslo, Årsberetning 2024 – Bydel Gamle Oslo.

Bystyrets vedtak etter Kommunerevisjonens rapport 5/2024 *Økonomisk stønad til store barnefamilier* (bystyresak 112/24).

Bystyremelding 2/95 *Strategier for organisering og styring av Oslo kommunes virksomhet*.

Byrådets forslag til budsjett 2024 og økonomiplan 2024–2027.

Byrådets forslag til budsjett 2025 og økonomiplan 2025–2028.

Byrådssak 1036/22 *Ny instruks for virksomhetsstyring i Oslo*.

Byrådssak 1037/22 *Ny instruks for internkontroll*.

Reglement for bydelene (Bystyrevedtak 186/19, vedtatt i møte 19.06.2019).

Reglement for byrådet (Bystyrevedtak 187/19, vedtatt i møte 19.06.2019).

Velferdsetaten, Økonomisk sosialhjelp i Oslo per august 2025.

Velferdsetaten, Årsrapport 2024 Økonomisk sosialhjelp, kvalifiseringsprogrammet og introduksjonsprogrammet i Oslo.

Kommunerevisjonens rapport 5/2024 *Økonomisk stønad til store barnefamilier*.

Eksterne referanser:

ASSS analyse og statistikk, ASSS samlet: Sosiale tjenester. Figur 4. Innhentet 29. oktober 2025.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Rundskriv A-3/2023 *Statlege rettleiande retningslinjer for økonomisk stønad for 2024*.

Holm, Myrvold, Ekne Ruud (2018). *Beretning om Oslo kommune for årene 1987–2011*.

Lov 18. desember 2009 nr. 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteloven).

Lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven).

Lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).

Lov 21. mai 1999 nr. 30 om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett (menneskerettsloven).

Nav. Forskrift om oppfølgingstiltak i Arbeids- og velferdsetatens egenregi kapittel 4 Ungdomsgaranti.

Nav. Arbeids- og velferdsetatens rundskriv R35 2012-06-22: *Rundskriv til lov om sosiale tjenester i Nav* (sist oppdatert april 2025).

Nav. Arbeids- og velferdsetatens veileder om økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven (sist oppdatert juni 2024).

Ot.prp. nr. 29 (1990–1991) Om lov om sosiale tjenester m.v. Sosialdepartementet.

Statistisk sentralbyrå. Statistikkbanken, Økonomisk sosialhjelp, tabell 13991.

Statistisk sentralbyrå. Statistikkbanken, Økonomisk sosialhjelp, tabell 13992.

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus (2024). Tilsynsrapport. Rapport med pålegg om retting av lovbrudd Nav-kontorets ansvar for å ivareta barnas behov når familien søker om økonomisk stønad 2024.

Siste publikasjoner fra Kommunerevisjonen i Oslo

Kommunerevisjonens rapporter 2026

Rapport 1/2026 Resultater av etableringen av Oslobygg KF

Kommunerevisjonens rapporter 2025

Rapport 1/2025 *Kjøp og oppfølging av hjelpetiltak på barnevernsområdet*

Rapport 2/2025 *Vedlikehold av skoler*

Rapport 3/2025 *Regnskapsrevisjonen 2024 – Med vekt på økonomisk internkontroll*

Rapport 4/2025 *Internkontroll i Kulturetaten*

Rapport 5/2025 *Klimabudsjett og styringsinformasjon*

Rapport 6/2025 *Eierskapskontroll: Styre- og ledergodtgjørelser i kommunens aksjeselskaper*

Rapport 7/2025 *Utvidet oppfølging etter rapport 16/2023 Kvalitet i helsehus*

Rapport 8/2025 *Forebygging av kriminalitet blant ungdom i Osloskolen*

Rapport 9/2025 *Klima- og miljøkrav til transport*

Rapport 10/2025 *Helse, miljø og sikkerhet i Renovasjons- og gjenvinningsetaten*

Rapport 11/2025 *Tilpasset opplæring i Osloskolen*

Rapport 12/2025 *Oppfølging etter rapport 20/2022 Ansettelse av ledere*

Rapport 13/2025 *Legemiddelhåndtering*

Rapport 14/2025 *Oppfølging av barn i barneverninstitusjoner*

Rapport 15/2025 *Eierskapskontroll: Økonomistyring i konsernet Sporveien*

Rapport 16/2025 *Oppfølging av fastlegetjenesten*

Rapport 17/2025 *Forebygging og oppfølging av sykefravær*

Rapport 18/2025 *Rammeavtaler i Utdanningsetaten*

Vedlegg 1 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier er en betegnelse på forventningene og kravene Kommunerevisjonen legger til grunn for sine vurderinger. Det vil si de krav, normer og/eller standarder som virksomheten vurderes opp mot.

Revisjonskriterier skal utledes fra autoritative eller anerkjente kilder i tråd med *Standard for forvaltningsrevisjon* (RSK 001).

Problemstillingene for forvaltningsrevisjonen er som følger:

1. Har byråden fulgt opp bystyrets vedtak etter Kommunerevisjonens rapport 5/2024 *Økonomisk stønad til store barnefamilier*?
2. Legger bydelene til rette for at det gjennomføres tilstrekkelige kartlegginger av barnefamilier?
3. Legger bydelene til rette for at unge kommer i arbeid, utdanning eller aktivitet?

Revisjonskriteriene er blant annet utledet fra følgende kilder:

- kommuneloven
- sosialtjenesteloven
- forvaltningsloven
- menneskerettsloven
- forskrifter og forarbeider til sosialtjenesteloven
- rundskriv til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen
- veileder om økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven (sist oppdatert juni 2024)
- bystyrets vedtak etter Kommunerevisjonens rapport 5/2024 *Økonomisk stønad til store barnefamilier* (bystyresak 112/24)
- instruks for virksomhetsstyring
- instruks for internkontroll
- byrådets forslag til budsjett 2024 og økonomiplan 2024–2027
- byrådets forslag til budsjett 2025 og økonomiplan 2025–2028

I det videre går vi gjennom revisjonskriteriene og utledningen som ligger bak dem.

1. Byrådets oppfølging av bystyrets vedtak etter Kommunerevisjonens rapport 5/2024 *Økonomisk stønad til store barnefamilier*

Revisjonskriterier

- Byråden/byrådsavdelingen for sosiale tjenester skal ha etablert en internkontroll som sikrer oppfølging av bystyrets vedtak ved behandling av Kommunerevisjonens rapporter om økonomisk stønad til store barnefamilier.

Med internkontroll menes i denne sammenheng å sikre god ledelse, styring og kontroll slik at bystyrets vedtak blir fulgt opp.

Utledning av revisjonskriteriene

I henhold til kommuneloven § 25-1 skal kommunen ha en internkontroll med administrasjonens virksomhet. Kommunedirektøren i kommunen og fylkeskommunen er ansvarlig for internkontrollen, jf. kommuneloven § 25-1. I henhold til kommuneloven § 10-2 gjelder bestemmelser om kommunedirektøren på tilsvarende måte for kommunerådet og fylkesrådet hvis ikke noe annet er bestemt i lov. I Oslo kommune blir kommunerådet betegnet som byrådet. Det følger av sosialtjenesteloven § 5 at kommunen skal ha internkontroll etter reglene i kommuneloven § 25-1.

I Oslo kommune er bydelene forankret i kommunens styringssystem gjennom et reglement for bydelene vedtatt av bystyret (sak 186/19 i møte 19.06.2019). Dette reglementet fastsetter bydelenes ansvarsområder, kommunale oppgaver og saksbehandlingsregler.

Det er bydelsreglementet § 1-1 som fastslår at bydelsdirektøren er øverste leder for bydelsadministrasjonen. Bydelsadministrasjonen er underlagt både byrådet og bydelsutvalget.

Bydelsadministrasjonen er videre beskrevet i reglementets § 2-7, som blant annet sier at bydelsdirektøren ansettes av byrådet. Byrådet har arbeidsgiveransvaret for bydelsdirektøren. Bydelsadministrasjonen har avgjørelsesmyndighet når slik myndighet er tildelt fra bystyret eller er delegert fra byrådet / den enkelte byråd eller bydelsutvalget. Tildeling/delegasjon skjer til bydelsdirektøren, som kan delegere videre internt i administrasjonen.

§ 3-2 i reglementet beskriver hvilke områder bydelenes oppgaver og myndighetsutøvelse er knyttet til. I denne sammenhengen er det mest relevante området det som gjelder lov av 18. desember 2009 nr. 131 om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteloven). Bydelsadministrasjonen tildeles myndighet til å treffe avgjørelser i enkeltsaker etter sosialtjenesteloven, jf. § 3-4, andre avsnitt i reglementet.

I henhold til reglementets § 3-3 nr. 1 om bydelsutvalgets oppgaver og myndighetsområde har bydelsutvalget ansvar for planlegging og oppfølging innenfor arbeidsområdene som er nevnt i § 3-2 i reglementet, herunder sosialtjenesteloven.

Bydelsdirektøren har ansvar for å føre kontroll og tilsyn med virksomheten i bydelen. Byrådet har også et tilsynsansvar som er presisert i bydelsreglementet § 5-2 *Byrådets tilsyn*. Her er det beskrevet at

[b]yrådet ivaretar sitt tilsyn overfor bydelene primært ved gjennomgang av bydelenes årsbudsjett, årsrapporter og øvrige rapporter som bystyret fastsetter. Dersom byrådet gjennom sitt tilsyn konstaterer betydelig avvik mellom utviklingen av ressursbruk, tjenesteproduksjon eller anvendelse av lover og overordnede retningslinjer i forhold til forutsetningene definert av bystyret eller lovgiveren, skal byrådet fremme forslag til iverksettelse av korrektive tiltak/instruksjon av bydelsutvalgene for bystyret.

Denne bestemmelsen i reglementet utdyper hvordan byrådets tilsyn primært utøves, men kan ikke tolkes som en innskrenking av byrådets kontroll og tilsynsansvar etter kommuneloven. Bydelsreglementets bestemmelse om byrådets tilsynsansvar er med det ikke uttømmende.

Byrådet skal i henhold til reglement for byrådet, som er vedtatt av bystyret (sak 187/19 i møte 19.06.2019), sørge for at administrasjonen er gjenstand for betryggende kontroll, jf. reglementets § 3-1 fjerde ledd. Videre framgår det av bestemmelsens femte ledd at byrådet og byrådenes instruksjonsmyndighet overfor underliggende virksomheter utøves gjennom vedkommende byrådsavdeling.

I § 1 tredje ledd av reglement for byrådet er det beskrevet at byrådets medlemmer skal ha ledelsesansvar på byrådets vegne for deler av den kommunale administrasjon. Ifølge reglementets § 3-1 *Byrådets oppgaver* leder byrådet den samlede administrasjon, med de unntak som følger av lov, og innenfor de instruks, retningslinjer eller pålegg som bystyret gir.

Den formelle rollefordelingen mellom bystyret og bydelene i styringen av Oslo framgår av Bystyremelding 2/95 *Strategier for organisering og styring av Oslo kommunes virksomhet*, hvor det er beskrevet at «bystyret bestemmer bydelenes overordnede mål, ansvarsområder og budsjetterammer, mens bydelsutvalgene bestemmer hvordan oppgavene skal løses lokalt. Politiske signaler fra bystyret og byrådet legger føringer på bydelens valg». Byrådet er administrativt overordnet bydelsadministrasjonen, men ikke politisk. Det vil derfor si at byrådet ikke har instruksjonsmyndighet og heller ikke i utgangspunktet noe parlamentarisk ansvar innenfor bydelsutvalgenes myndighetsområde (Holm, Myrvold, Ekne Ruud 2018). De har imidlertid en administrativ instruksjonslinje overfor bydelsdirektøren. I byrådssak 1036/22 *Ny instruks for virksomhetsstyring i Oslo kommune* er det beskrevet at bydelsdirektørene har instruksjons- og rapporteringslinje både fra byrådet og fra bydelsutvalgene. Byrådets instruksjonsmyndighet overfor bydelsadministrasjonen begrenses av bydelsutvalgenes tildelte myndighet direkte fra bystyret og av bydelsutvalgenes videredelegasjon til og

instruksjonsrett overfor bydelsadministrasjonen. Det er presisert i instruksen at den gjelder for byrådsavdelingenes styring med og oppfølging av underliggende virksomheter, og at bydelene inngår som en underliggende virksomhet. Videre framgår det at instruksen gjelder for bydelene innenfor de rammene som gjelder for byrådets og den enkelte byråds instruksjonsmyndighet.

Ved behandling av Kommunerevisjonens rapport 5/2024 (sak 112/24) presiserte bystyret at det fant det alvorlig at det var «nye bydeler hvor praksis ikke er i tråd med regelverket når barnefamilier søker økonomisk stønad. Dette gjelder blant annet manglende individuell vurdering av søkerne». Bystyret forventet at «(...) byrådet og sektorbyråden forsterker sin ledelse, styring og kontroll».

Vedtaket i bystyret var som følger:

Bystyret merker seg at Kommunerevisjonens rapport 5/2024 Økonomisk stønad til store barnefamilier viser at status har blitt bedre i de fem bydelene som var gjenstand for forvaltningsrevisjonen i 2022. Bystyret finner det imidlertid alvorlig at Statsforvalterens tilsyn i september 2023 og Kommunerevisjonens rapport 5/2024 påviser nye bydeler hvor praksis ikke er i tråd med regelverket når barnefamilier søker økonomisk stønad. Dette gjelder blant annet manglende individuell vurdering av søkerne.

Bystyret forventer at byrådet og sektorbyråden forsterker sin ledelse, styring og kontroll når det avdekkes så omfattende og bekymringsfulle svakheter og mangler på et saksområde, som i dette tilfellet. Forventningen forsterkes av at bystyret i sak 371/2022 eksplisitt ba byråden påse at saksbehandlingen skjedde i tråd med regelverket. Bystyret ber igjen byråden for sosiale tjenester påse dette, og merker seg at kontrollutvalget følger saken videre gjennom en ny forvaltningsrevisjon i 2025.

2. Kartlegging av barnefamilier

Revisjonskriterier

- Bydelens sosialtjeneste skal foreta en tilstrekkelig kartlegging av familiens behov før vedtak om økonomisk stønad til barnefamilier. Dette innebærer blant annet å kartlegge søkerens situasjon som forsørger, herunder hvert enkelt barns behov og livssituasjon.
- Nødvendige opplysninger skal være dokumentert i saken.

Utleddning av revisjonskriteriene

Ifølge forvaltningsloven § 17 skal forvaltningsorganet påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Dette følger også indirekte av forsvarlighetskravet i sosialtjenesteloven § 4 som sier at «Tjenester som ytes etter denne loven skal være forsvarlige».

Det følger av rundskriv til lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (R35-00) at det alltid må vurderes hvilke opplysninger som er nødvendige i forhold til tjenestemottakerens situasjon og tjenesten det søkes om. Rundskrivet sier også at barn og unge skal sikres en trygg oppvekst og kunne delta i alminnelige skole- og fritidsaktiviteter, uavhengig av foreldrenes økonomi. Ifølge rundskrivet skal opplysninger i saken alltid være skriftlige, i form av enten innhentede dokumenter eller nedtegnelser i søknad eller øvrige saksdokumenter.

Det framkommer også av artikkel 27 i FNs konvensjon om barnets rettigheter, gjort til norsk lov gjennom lov 21. mai 1999 nr. 30 om menneskerettighetenes stilling i norsk rett (menneskerettsloven), at barn og unge har rett til en levestandard som er tilstrekkelig for barnets fysiske, psykiske, åndelige, moralske og sosiale utvikling. For å ha grunnlag for en forsvarlig vurdering av økonomisk stønad til barnefamilier innebærer dette at Nav-kontoret også må vurdere hvilke opplysninger som er viktige å innhente knyttet til det enkelte barnets behov og livssituasjon.

I veileder om økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven, utarbeidet av Nav i 2022 og sist oppdatert i 2024, framheves det at i en tid med raske endringer i levekostnader er det særlig viktig at Nav-kontoret følger med på gjeldende prisnivå i samfunnet og kartlegger hvilke nødvendige utgifter brukeren har, og hvor høye disse utgiftene faktisk er nå.

Videre presiseres det i veilederen at hvor mye som skal kartlegges, må vurderes individuelt i hver sak, ut fra den enkeltes situasjon og hva det søkes om. Det kan for eksempel være forskjellig hva som må kartlegges for førstegangssøkere, for personer som har et kortvarig behov for hjelp, og for personer som har mottatt økonomisk stønad over tid. Nav-kontoret bør derfor innledningsvis i kartleggingen søke å avklare hvor lenge brukeren vil ha behov for hjelp fra Nav. Det kan for eksempel være aktuelt å skille mellom hva som er behovet de nærmeste ukene / den nærmeste måneden (kortvarig behov), og hva som er behovet utover dette (behov over lengre tid). Nav-kontoret skal spesielt være oppmerksomt på forhold av betydning for barn og unge, herunder stabil bostasjon og fritidsaktiviteter.

Videre kommer det fram at man ved behov over lengre tid kan se på sider knyttet til den økonomiske situasjonen om det er utgifter som kan reduseres, muligheter til selvforsørgelse som kan utnyttes, behov for å bli selvhjulpne og/eller behov for oppfølging av andre (økonomisk rådgivning).

Hvis henvendelsen gjelder en nødsituasjon, må søknaden vurderes raskt, ofte samme dag, ifølge rundskrivet. Innhentede opplysninger og dokumentasjon av disse må dermed begrenses til den konkrete situasjonen.

Når det gjelder dokumentasjon, står det i veilederen at ved kortvarig stønadsbehov kan opplysninger dokumenteres gjennom utskrifter og/eller mobilbilder av dokumenter og egenerklæring fra søkeren. Ved mer langsiktig behov kan flere av opplysningene dokumenteres i form av innhentede dokumenter som lønsslipp, husleiekontrakt, saldoutskrift og ligningsattest mv. Som det framkommer ovenfor, må det alltid må vurderes hvilke opplysninger som er nødvendige

Det framkommer av sosialtjenesteloven § 43 at opplysninger så langt som mulig skal innhentes i samarbeid med tjenestemottakeren, eller slik at vedkommende har kjennskap til innhenting. Det utdypes i rundskriv R35-00 at tjenestemottakeren skal være informert om, og ha forstått, hvilken dokumentasjon som er nødvendig for å avgjøre saken. Nav-kontoret kan ifølge rundskrivet foreta hjemmebesøk hvis dette vurderes som nødvendig for å få kartlagt tjenestemottakerens hjelpebehov. Vurderingen av om dette er nødvendig, må ses opp mot hvilken tjeneste det søkes om, og tjenestemottakerens rett til å verne om sitt privatliv og sin integritet. Hjemmebesøk skal aldri foretas uten tjenestemottakerens samtykke.

Statsforvalteren i Oslo og Viken legger i sine tilsyn av sosialtjenesten til grunn at det er en rekke opplysninger som må foreligge for å kunne gjøre individuelle vurderinger ved søknader om økonomisk stønad for barnefamilier. Dette er forhold som personopplysninger, familieforhold, helsemessige utfordringer og søkerens inntekter eller inntektsmuligheter. I tillegg må det innhentes opplysninger om sosiale forhold som aktiviteter og interesser.

Når saken er tilstrekkelig opplyst, skal Nav-kontoret foreta en konkret vurdering av hjelpebehov, stønadsnivå, vilkårssetting og stønadsform. I den forbindelse skal hele familiens behov og livssituasjon vurderes. Det følger av sosialtjenesteloven §§ 18 og 19 og forsvarlighetskravet i § 4 at den utmålte stønaden må være basert på en konkret og individuell vurdering av hva som er forsvarlig stønad i den enkelte saken. Bystyret har vedtatt veiledende satser som Nav-kontoret kan ta utgangspunkt i når de vurderer en sak. Alle søknader skal behandles individuelt.

3. Kartlegging og oppfølging av unge sosialhjelpsmottakere

Revisjonskriterier

- Bydelens sosialtjeneste skal foreta en tilstrekkelig kartlegging av søkers behov før vedtak om økonomisk stønad til sosialhjelpsmottakere under 30 år (unge sosialhjelpsmottakere). Nødvendige opplysninger skal være dokumentert i saken.
- Bydelens sosialtjeneste bør innrette arbeidet slik at det fremmer unge sosialhjelpsmottakeres mulighet til å komme i arbeid, utdanning eller annen aktivitet.
- Bydelens sosialtjeneste skal sette vilkår for utbetaling av sosialhjelp til unge sosialhjelpsmottakere. Vilkårene skal være hensiktsmessige og forholdsmessige.

- Bydelens sosialtjeneste skal følge opp om vilkår oppfylles eller ikke. Ved brudd på vilkår skal bydelens sosialtjeneste vurdere om bruddet skal få konsekvenser.

Utleddning av revisjonskriteriene

Ifølge forvaltningsloven § 17 skal forvaltningsorganet påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Dette følger også indirekte av forsvarlighetskravet i sosialtjenesteloven § 4, som sier at «Tjenester som ytes etter denne loven skal være forsvarlige».

Det følger av rundskriv R35-00 at det alltid må vurderes hvilke opplysninger som er nødvendige i forhold til tjenestemottakerens situasjon og tjenesten det søkes om. Ifølge rundskrivet skal opplysninger i saken alltid være skriftlige, i form av enten innhentede dokumenter eller nedtegnelser i søknad eller øvrige saksdokumenter.

Sosialtjenestelovens formålsparagraf lyder i sin helhet (§ 1) som følger:

Formålet med loven er å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, herunder at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig, og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet. Loven skal bidra til at utsatte barn og unge og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud. Loven skal bidra til likeverd og likestilling og forebygge sosiale problemer.

Sosialtjenesteloven §§ 18 og 19 utgjør sentrale bestemmelser om sosialhjelp, der det blant annet står: «De som ikke kan sørge for sitt livsopphold gjennom arbeid eller ved å gjøre gjeldende økonomiske rettigheter, har krav på økonomisk stønad. Stønadens bør ta sikte på å gjøre vedkommende selvhjulpen» og «Kommunen kan i særlige tilfeller, selv om vilkårene i § 18 ikke er til stede, yte økonomisk hjelp til personer som trenger det for å kunne overvinne eller tilpasse seg en vanskelig livssituasjon.»

I sosialtjenesteloven § 17 heter det: «Kommunen skal gi opplysning, råd og veiledning som kan bidra til å løse eller forebygge sosiale problemer. Kan kommunen ikke selv gi slik hjelp, skal den så vidt mulig sørge for at andre gjør det.»

§§ 17–19 i sosialtjenesteloven er videreført fra tidligere lov. I forarbeidene omtales økonomisk stønad som følger (Ot.prp. nr. 29 (1990–1991), s. 79):

Hovedformålet med bestemmelsene om økonomisk stønad i forslaget er å gjøre vedkommende selvhjulpen, og å sikre økonomisk trygghet for de som ikke er i stand til å skaffe seg det på annen måte. I likhet med dagens regler skal årsaken til hjelpebehovet være uten betydning. Hjelpen må også ha et videre siktemål enn bare å sikre den enkelte det som er mest nødvendig for vedkommendes livsførsel. Hjelpen skal primært gis med henblikk på å gjøre klienten selvhjulpen.

§ 20a i sosialtjenesteloven pålegger kommunen å stille vilkår om aktivitet for mottakere av sosialhjelp under 30 år, med mindre tungtveiende grunner taler mot. Formålet er å styrke den enkeltes muligheter for overgang til arbeid eller utdanning eller for å bli selvforsørget på annen måte.

Ifølge rundskriv R35-00 innebærer vilkår om aktivitet at «(..) det må kunne tilbys lavterskel aktivitetstiltak for tjenestemottakere som vil ha arbeid som et langsiktig og usikkert mål, ulike grader av tilrettelagte og kompetansehevende eller kvalifiserende tiltak, og arbeidsrettede aktiviteter for personer som har arbeidsevne, men som har behov for å vedlikeholde sin kompetanse i påvente av et egnet arbeidstilbud». Rundskrivet sier også at aktiviteten kan gjennomføres ved bruk av kommunale tiltak, statlige tiltak og tiltak i samarbeid med tiltaksleverandører, sosiale entreprenører, utdanningsinstitusjoner eller andre.

Avgjørelse om å sette vilkår skal, ifølge rundskriv R35-00, framgå av vedtaket om tildeling av økonomisk stønad. Vilårene må ha nær sammenheng med vedtaket. De må ikke være uforholdsmessig byrdefulle for stønadsmottakeren eller begrense hans eller hennes handle- eller valgfrihet på en urimelig måte. Vilårene må

heller ikke være i strid med andre lovbestemmelser. Det må tydelig framkomme av vedtaket hva plikten innebærer, hva som kreves for at plikten skal anses som oppfylt, og hva som kan bli konsekvensene av eventuelle brudd på vilkårene. Forvaltningsloven § 24 stiller også krav til at enkeltvedtak skal begrunnes samtidig med at vedtaket treffes.

Ved brudd på vilkår gir § 20a adgang til å redusere stønaden, forutsatt at det i vedtaket om stønad er informert om muligheten for slik reduksjon. Det må fattes vedtak om slik reduksjon, basert på en konkret og individuell vurdering. Ifølge rundskriv R35-00 må det «foreligge et system for å fange opp om vilkår oppfylles eller ikke, og konsekvensen av at vilkår ikke oppfylles må håndteres».

Fra 1. juli 2023 tiltrådte ungdomsgarantien, som skal sikre god og tett oppfølging av unge mellom 16 og 30 år som trenger det. Ifølge rundskriv 76-12-03 Forskrift om oppfølgingstiltak i *Arbeids- og velferdsetatens egenregi kapittel 4 Ungdomsgaranti* er det «arbeids- og velferdsetaten» som er forpliktet til å gi oppfølging i henhold til innholdet i ungdomsgarantien, det vil si at det er den statlige delen av Nav som har ansvar for at de unge i målgruppen får oppfylt sitt behov for oppfølging. Kommunens sosialtjeneste har et forpliktende samarbeid med arbeids- og velferdsetaten i Nav. I henhold til sosialtjenesteloven § 13 skal kommunen i arbeids- og velferdsforvaltningen «(...) medvirke til at sosiale hensyn blir ivaretatt av andre offentlige organer som har betydning for at formålet med loven blir oppnådd». Videre skal kommunen i arbeids- og velferdsforvaltningen «(...) samarbeide med andre sektorer, forvaltningsnivåer og tjenesteytere dersom samarbeid er nødvendig for å gi en person oppfølging og et helhetlig og samordnet tjenestetilbud, og når dette kan bidra til å løse oppgavene som kommunen i arbeids- og velferdsforvaltningen er pålagt etter denne loven». I en sentral partnerskapsavtale mellom Oslo kommune og Arbeids- og velferdsetaten i Oslo er det beskrevet at avtalen skal styrke partnerskapet mellom kommune og stat i Nav-kontorene, blant annet med hensyn til å ivareta felles samfunnsoppdrag til å bidra til at flere kommer i arbeid og aktivitet, og at færre kommer på stønad. Det er videre beskrevet at Nav-kontorene skal bidra til et helhetlig og effektivt tjenestetilbud med utgangspunkt i innbyggernes og arbeidslivets behov. I avtalen er det også slått fast at samarbeidspartnerne er enige i om at ansatte i kommunal og statlig linje kan utføre oppgaver på hverandres myndighetsområde.

I byrådets forslag til budsjett 2025 og økonomiplan 2025–2028 var det et sektormål at flere deltar i arbeidsliv eller opplæring. Det framgikk videre at unge er en prioritert gruppe for tiltak innen arbeid, utdanning og kvalifisering. I tildelingsbrevene til bydelene for 2025 er det presisert at Nav skal jobbe for at sosialhjelpsmottakere skal få andre inntekter. Unge som står utenfor arbeid eller utdanning, skal ha særlig prioritet. Ved tildeling av sosialhjelp skal det settes vilkår om aktivitet der det er hensiktsmessig og kan bidra til selvhjulpenhet.

I byrådets forslag til budsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027 er følgende beskrevet:

Gjennom oppsøkende arbeid de to siste årene, er kunnskapen om de unge utenfor arbeid og utdanning økt. Utprøving av nye tiltak og arbeidsformer har bidratt til at flere unge har kommet i arbeid, utdanning og relevant aktivitet. Erfaringene og ny kunnskap skal brukes målrettet, for å bidra til at flere unge kommer i arbeid eller annen aktivitet. Dette er et viktig bidrag i Navkontorenes arbeid med oppfølgingen av den nasjonale ungdomsgarantien, som trådte i kraft 1. juli 2023.

I tildelingsbrevet til bydelene i 2024 var det beskrevet at Nav-kontorene skal prioritere unge som står utenfor arbeid, utdanning og annen aktivitet.

Vedlegg 2 Metode

Dette vedlegget gis som et utfyllende tillegg til underkapittel 1.5 Metodisk tilnærming og gjennomføring.

1. Generelt om forvaltningsrevisjon

De sentrale elementene i prosjektets metode er gjennomført i henhold til *Standard for forvaltningsrevisjon* (RSK 001). Standarden angir god kommunal revisjonsskikk i forvaltningsrevisjon. Med utgangspunkt i temaer og problemstillinger som ligger i oppdraget fra kontrollutvalget, utleder vi relevante revisjonskriterier. Kriteriene er målestokken som vi holder den reviderte enheten opp mot. For å svare på spørsmålet om enheten når de gitte målene/revisjonskriteriene, samler vi inn relevante data som vi bearbeider og analyserer. Dette gir oss et faktagrunnlag som vi vurderer opp mot revisjonskriteriene. Vurderingene leder fram til Kommunerevisjonens konklusjoner og eventuelle anbefalinger.

2. Beskrivelse av prosjektgjennomføring

Undersøkelsen ble formelt startet opp ved utsendelse av oppstartsbrev til byråden for sosiale tjenester og Bydel Alna og Bydel Sagene 10. april 2025. Byrådsavdeling for sosiale tjenester, Bydel Alna og Bydel Sagene ble bedt om å oppnevne kontaktpersoner for forvaltningsrevisjonen. Det ble avholdt oppstartsmøte med Byrådsavdeling for sosiale tjenester 21. mai 2025, Bydel Alna 20. mai 2025 og Bydel Sagene 23. mai 2025. Et utkast til revisjonskriterier ble sendt Byrådsavdeling for sosiale tjenester, Bydel Alna og Bydel Sagene 27. mai 2025. Vi mottok svar fra alle og enkelte innspill til utledningen fra Byrådsavdeling for sosiale tjenester. Vi sendte ut justert notat om revisjonskriterier til Byrådsavdeling for sosiale tjenester, Bydel Alna og Bydel Sagene 16. juni 2025. Byrådsavdeling for sosiale tjenester, Bydel Alna og Bydel Sagene fikk oversendt hvert sitt utkast til faktabeskrivelser 1. desember 2025. Kommunerevisjonen har gjort endringer på bakgrunn av gjennomgangen. Vi hadde møte med Byrådsavdeling for sosiale tjenester 15. desember der vi presenterte foreløpige vurderinger av den første problemstillingen. Videre hadde vi en presentasjon av Kommunerevisjonens foreløpige vurderinger, konklusjoner og anbefalinger i møte med Byrådsavdeling for sosiale tjenester, Bydel Alna og Bydel Sagene 19. desember 2025. Kommunerevisjonen sendte rapport til uttalelse 22. desember 2025 og har mottatt uttalelse fra byråden for sosiale tjenester, Bydel Alna og Bydel Sagene. I kapittel 7 oppsummerer og kommenterer vi vesentlige momenter i uttalelsene. Uttalelsene følger i sin helhet i vedleggene 3–5. Rapporten ble korrekturlest mens den var til uttalelse.

3. Metode for datainnhenting

Undersøkelsen er basert på informasjon innhentet gjennom intervjuer i sosialtjenestene i Bydel Alna, Bydel Sagene og Byrådsavdeling for sosiale tjenester, dokumentgjennomganger, statistikk og gjennomgang av enkeltsaker knyttet til økonomisk sosialhjelp til barnefamilier og unge.

Det meste av datainnsamlingen ble gjennomført i perioden mai–oktober 2025. Undersøkelsesperioden er i hovedsak første halvår 2025.

Vi valgte bydeler med utgangspunkt i hvilke bydeler som har vært omfattet av tidligere gjennomførte forvaltningsrevisjoner med samme tematikk og/eller gjennomførte og planlagte tilsyn fra Statsforvalteren, samt statistikk over omfang og utvikling av sosialhjelp til barnefamilier og unge sosialhjelpsmottakere. Bydel Alna og Bydel Sagene ble valgt.

Intervjuer

Intervju er et viktig metodeverktøy i forvaltningsrevisjon fordi det gir en dybdeforståelse av kontekst, praksis og utfordringer som kan være vanskelige å fange opp gjennom dokumentanalyse alene. Intervjuer gir oss muligheten til å forstå hvordan regelverk, rutiner og prosedyrer praktiseres. Gjennom samtaler med nøkkelpersoner kan man avdekke uklarheter, problemstillinger eller praksis som ikke nødvendigvis framkommer i skriftlige dokumenter. Kombinert med andre metoder gir intervju mulighet for triangulering, som styrker validiteten av undersøkelsen.

Vi har gjennomført semistrukturerte intervjuer. Det vil si at vi utarbeidet en intervjuguide på forhånd med spørsmål som sikrer at alle viktige temaer blir dekket, samtidig som det gir rom for respondenten til å utdype sine svar eller introdusere nye perspektiver. Det gir mulighet til å gå i dybden på et emne, fordi intervjueren kan stille oppfølgingsspørsmål for å avklare eller utdype svarene.

Kommunerevisjonen har gjennomført intervjuer av avdelingsleder, fagansvarlig og to veiledere ved avdelingene som behandlet sosialhjelp til unge i Bydel Alna og Bydel Sagene.

Kommunerevisjonen har også gjennomført et intervju i byrådsavdelingen i seksjon for arbeid, integrering og mangfold med seksjonssjefen, hvor også en spesialrådgiver fra seksjonen deltok.

Intervjuene var på omtrent en time og ble gjennomført i bydelene og hos byrådsavdelingen. Det ble skrevet referater fra intervjuene der informanter har fått anledning til å kommentere og oppklare eventuelle misforståelser.

Vi har forsøkt å komme i kontakt med unge sosialhjelpsmottakere i Bydel Alna og Bydel Sagene for intervju. Vi utarbeidet et informasjonsoppslag som vi ga til sosialtjenesten for å formidle videre til aktuelle brukere som kunne ta kontakt med Kommunerevisjonen. Det var ingen som tok kontakt.

Gjennomgang av enkeltsaker

For å undersøke om og hvordan bydelene hadde kartlagt barnefamiliers behov før vedtak om økonomisk sosialhjelp, og hvordan bydelene hadde kartlagt og fulgt opp unge sosialhjelpsmottakere, har vi gått gjennom dokumentasjonen i enkeltsaker i saksbehandlingssystemet Fasit. Til sammen har vi sett på 40 saker, 10 saker knyttet til barnefamilier og 10 saker knyttet til unge sosialhjelpsmottakere, i hver av de to bydelene.

Vi ba om å få lister fra bydelene som viste en oversikt over vedtak om sosialhjelp fattet i perioden 1. mai til 31. mai 2025 for barnefamilier og ungdom (under 30 år), både nye og gamle søkere. Fra Bydel Alna mottok vi oversikter fra bydelen ferdig filtrert i Excel. Fra Bydel Sagene mottok vi veiledning i hvordan vi selv kunne filtrere og ta ut oversiktene vi trengte fra saksbehandlingssystemet. For begge bydelene tok vi et slumpmessig utvalg ut fra oversiktene. Etter at vi hadde valgt ut saker vi skulle gjennomgå, tok vi utgangspunkt i det siste vedtaket i saken der det var innvilget økonomisk stønad til livsopphold. Vi har gjennomgått dette vedtaket, journalnotater og innhentede dokumenter tilknyttet søkeren i saksbehandlingssystemet tilbake til og med 2023. Alle vedtakene vi har gjennomgått, har vært fattet i løpet av første halvår 2025.

For å sikre at vi gikk gjennom og så etter samme informasjon i hver enkeltsak, hadde vi i forkant utarbeidet et kontrollskjema som vi brukte ved hver gjennomgang. Da bydelene fikk fakta til verifisering, la vi ved en oversikt som viste hvilke saker vi hadde gått igjennom i den enkelte bydelen. Oversendelsen var kryptert. Vi har ikke kontrollert hvilke opplysninger som er registrert på brukere i det statlige Nav-systemet Modia.

Vi gjennomførte et eget møte med relevante fagpersoner i hver av bydelene for å presentere gjennomgangen av enkeltsakene knyttet til barnefamilier. Dette gjennomførte vi for å få utfyllende informasjon, ettersom vi ikke hadde egne intervjuer hvor kartlegging av barnefamilier var et tema.

Øvrig dokumentasjon

Dokumentasjon av skriftlige prosedyrer, rutiner, referater og beskrivelser er viktige kilder til data i en forvaltningsrevisjon, blant annet fordi det gir innsikt i hvordan virksomheten planlegger, organiserer og gjennomfører sine oppgaver.

I Bydel Alna og Bydel Sagene har vi blant annet innhentet og gjennomgått rutiner og prosedyrer og annen relevant dokumentasjon knyttet til kartlegging av barnefamilier ved vedtak om sosialhjelp og kartlegging og oppfølging av unge sosialhjelpsmottakere.

Videre har vi innhentet og gjennomgått dokumentasjon som omhandler byråden for sosiale tjenesters oppfølging av bystyrets vedtak ved behandling av Kommunerevisjonens rapporter om økonomisk stønad til store barnefamilier.

Vi har henvendt oss til Brukerutvalget Nav Oslo og har mottatt innspill til undersøkelsen fra brukerutvalget og fra Sosial- og eldreombudet i Oslo.

Dokumentasjonen ble analysert systematisk ved å vurdere innholdet opp mot revisjonens problemstilling og revisjonskriterier.

Registerdata/statistikk

For å beskrive bakgrunnsdata om økonomisk sosialhjelp i Oslo kommune har vi benyttet statistikk fra Velferdsetaten og fra Statistisk sentralbyrå.

4. Behandling av personopplysninger

Formålet med Kommunerevisjonens innhenting, behandling og oppbevaring av personopplysninger er å utføre den lovbestemte revisjonen av Oslo kommune. Hvilke personopplysninger vi samler inn og behandler, avhenger av hvilken informasjon vi trenger for å gjennomføre undersøkelsen. Personopplysningene vil kunne være opplysninger som kommunen er pålagt å innhente, som av andre grunner er i kommunens systemer, som ansatte plikter å oppgi til Kommunerevisjonen, eller som er gitt frivillig.

Kommunerevisjonen følger bestemmelsene i personopplysningsloven og legger vekt på å begrense lagringen av personopplysninger. Vi legger vekt på bare å innhente data som er relevante for formålet med undersøkelsen. Vi tar bare vare på personopplysninger som er nødvendige for dokumentasjon av arbeidet vi utfører. Personopplysninger lagres utilgjengelig for uvedkommende.

I denne undersøkelsen har vi lagt inn anonymiserte opplysninger om enkeltsaker i et kontrollskjema og lagret disse skjemaene i en tilgangsbegrenset mappe. Kun ansatte med tjenstlig behov har tilgang til disse mappene. I forbindelse med revisjonen har prosjektlederen og prosjektmedarbeideren i Kommunerevisjonen blitt gitt revisortilgang i saksbehandlersystemet Fasit i bydelene som har vært omfattet av undersøkelsen.

Retten til å få slettet personopplysninger er blant annet styrt av at Kommunerevisjonen har ti års lagringsplikt for dokumentasjon av revisjonene.

For ytterligere informasjon om Kommunerevisjonens ansvar for og behandling av personopplysninger, se vår [personvernerklæring](#).

5. Gyldighet og pålitelighet

For å sikre datagrunnlaget har vi vurdert dataenes gyldighet (validitet) og pålitelighet (reliabilitet). Med gyldighet menes hvor godt man klarer å måle det man har til hensikt å måle eller undersøke. Med pålitelighet menes hvor nøyaktig innsamlingen av data har vært.

Undersøkelsen bygger i hovedsak på intervjudata, skriftlig dokumentasjon og saksgjennomganger. For å bidra til økt gyldighet og pålitelighet har vi så langt det har latt seg gjøre, hatt flere kilder til informasjon som vi har brukt. For problemstillingen knyttet til barnefamilier har vi ikke gjennomført egne intervjuer, men avholdt et møte i etterkant av saksgjennomgangen der vi presenterte våre foreløpige fakta fra gjennomgangen med relevante fagpersoner som dermed kunne gi viktig og supplerende informasjon. Uttrekket av og gjennomgangen av enkeltsaker knyttet til kartlegging av barnefamilier og kartlegging og oppfølging av unge er ikke utformet for å trekke generelle konklusjoner. Til det har antallet gjennomgåtte saker vært for få. For å sikre at nødvendige opplysninger ble korrekt registrert under saksgjennomgangen, ble gjennomgangen gjennomført av to personer som kvalitetssikret hverandre under prosessen. Våre vurderinger bygger på flere kilder til informasjon. Kommunerevisjonen har ikke undersøkt opplysninger som er registrert på brukere i det statlige Nav-systemet Modia, men anser at den informasjonen som vi har fått gjennom saksgjennomgangen i Fasit og intervjuer med sosialtjenesten har vært tilstrekkelig dekkende for kriteriene det skulle vurderes opp mot, og for undersøkelsenes vurderinger og konklusjoner.

Byrådsavdeling for sosiale tjenester, Bydel Alna og Bydel Sagene har gjennomgått utkast til fakta for sin virksomhet for verifisering. Bydelene fikk ved oversendelse av utkast til fakta en oversikt over hvilke saker vi har gjennomgått. Informasjon som er fra muntlige kilder, og som er gjengitt i rapporten, er verifisert. Dataenes gyldighet og pålitelighet er vurdert og kvalitetssikret internt i Kommunerevisjonen. Kvalitetssikringen er foretatt av andre personer enn dem som har samlet inn og behandlet dataene. Vi har kvalitetssikret at det innhentede datagrunnlaget var relevant og dekkende for kriteriene det skulle vurderes opp mot, og for undersøkelsenes vurderinger og konklusjoner. Kommunerevisjonens beskrivelser, vurderinger og konklusjoner er avpasset de mulighetene og begrensningene som ligger i datagrunnlaget. Som grunnlag for våre vurderinger og konklusjoner mener vi at de innsamlede dataene er tilstrekkelig gyldige og pålitelige.

Vedlegg 3 Uttalelse fra byråden for sosiale tjenester

Byrådsavdeling for sosiale tjenester

Kommunerevisjonen
Fredrik Selmers vei 3
0863 OSLO

Unntatt offentlighet
Off. § 5 første ledd

Deres ref.:

Vår ref. (saksnr.):
25/1907 - 11

Saksbeh.:
Mant Hestad

Dato:
26.01.2026

Rapport til uttalelse - Sosialhjelp og forebygging av utenforskap

Jeg viser til Kommunerevisjonens rapport til uttalelse - Sosialhjelp og forebygging av utenforskap.

Kommunerevisjonen har undersøkt om byråden for sosiale tjenester har fulgt opp bystyrets vedtak knyttet til Kommunerevisjonens rapport 5/2024 *Økonomisk stønad til store barnefamilier*. Videre har Kommunerevisjonen vurdert om Bydel Alna og Bydel Sagene har lagt til rette for tilstrekkelige kartlegginger av barnefamilier, samt om de sikrer at unge sosialhjelpsmottakere får oppfølging som fremmer overgang til arbeid, utdanning eller annen aktivitet.

Kommunerevisjonen konkluderer med at byråden for sosiale tjenester har etablert en internkontroll for å følge opp bystyrets vedtak. Undersøkelsen viser at byråden har styrket sin ledelse og styring på området. Samtidig stiller Kommunerevisjonen spørsmål ved om kontrollen er forsterket i tilstrekkelig grad, slik bystyret forutsatte etter rapport 5/2024.

Kommunerevisjonen fant at Nav Alna og Nav Sagene hadde tiltak som la til rette for at det gjennomføres kartlegginger av barnefamilier før vedtak om økonomisk stønad, men vurderer at det i flere undersøkte saker ikke foreligger tilstrekkelig informasjon om barnas behov. Nav-kontorene i begge bydelene la til rette for at unge kommer i arbeid, utdanning eller annen aktivitet. Det var enkelte mangler og svakheter når det gjelder å sette vilkår om aktivitet for sosialhjelpsmottakere under 30 år.

Kommunerevisjonen ber om svar på følgende spørsmål:

1. Har informasjonen ved oppstart og gjennomføring av prosjektet vært tilstrekkelig?
2. Har byråden kommentarer til prosjektets metode, anvendte kilder eller data som kan ha betydning for rapportens konklusjoner? I tilfelle hvilke?
3. Har byråden kommentarer til revisjonskriteriene som ligger til grunn for våre vurderinger og konklusjoner? I tilfelle hvilke?
4. Hva er byrådets samlede vurdering av rapportens konklusjoner og anbefalinger?
5. Vil byråden vurdere å iverksette tiltak på bakgrunn av rapporten? I så fall, hvilke tiltak, ev. på hvilke områder kan tiltak være aktuelt?
6. Oppfattes rapporten som nyttig? Oppgi begrunnelse hvis dette ikke allerede har framkommet som svar på ovenstående spørsmål.
7. Har byråden kommentarer til rapportens oppbygning eller språkbruk?

 Oslo kommune
Byrådsavdeling for sosiale tjenester

Besøksadresse:
Rådhuset
Postadresse:
Rådhuset, 0037 OSLO

Telefon: 21 80 21 80
postmottak@byr.oslo.kommune.no
Org. Nr.: 925192686
oslo.kommune.no

Spørsmål 1-3:

Informasjonen om prosjektets hensikt har vært tilstrekkelig klar.

Byrådsavdelingen har tidligere kommentert at utledningen av revisjonskriteriene i stor grad viser til veilederen om økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven, utarbeidet av Arbeids- og velferdsdirektoratet i 2022 og oppdatert i 2024. Veiledere har ikke en normativ kraft på samme måte som lov, forskrift eller andre rettskilder. Byrådsavdelingens tilbakemelding til Kommunerevisjonen var at ved vurderingen av Navs praksis, bør det legges større vekt på rundskrivet til sosialtjenesteloven (R35-00) enn på veilederen fra 2022. Rundskrivet gir en mer presis og rettslig forankret forståelse av lovens krav. At Arbeids- og velferdsdirektoratet presiserer at veilederen er «innenfor dagens regelverk», understreker at veilederen ikke har selvstendig rettskildemessig vekt.

Jeg har ellers ingen merknader til prosjektets metode, anvendte kilder eller data, eller kommentarer til revisjonskriteriene.

Spørsmål 4:

Rapporten er grundig og detaljert både når det gjelder innhentet informasjon og dokumentasjon fra byrådsavdelingen og mappegjennomgang i bydelene. Rapporten gir nyttig informasjon både til byrådsavdelingen og bydelene.

Jeg ser med tilfredshet at Kommunerevisjonen finner at byråden har en internkontroll for å følge opp bystyrets vedtak. Kommunerevisjonen redegjør detaljert for hvordan min byrådsavdeling har fulgt opp gjennom flere kanaler, herunder skriftlig korrespondanse og ulike møtearenaer. Kommunerevisjonen vurderer likevel at byråden ikke er helt i mål og peker på at byrådsavdelingen ikke har bedt om en særskilt skriftlig rapportering fra bydelene om hvordan Kommunerevisjonens rapport 5/2024 er fulgt opp.

Byrådet følger opp sitt tilsynsansvar overfor bydelene gjennom en strukturert rapporterings- og dialogprosess. Bydelene sender jevnlig inn skriftlige rapporter om økonomi, tjenestekvalitet og måloppnåelse, inkludert tertialrapporter og årsrapporter. Disse danner grunnlaget for byrådets vurderinger av risiko og behov for tiltak. I tillegg foregår det en løpende dialog gjennom året. Som byråd har jeg imidlertid ikke innsyn i enkeltsaker, og jeg stiller spørsmål ved om en ytterligere rapportering fra bydelene til byrådsavdelingen ville gitt mer innsikt og bidratt til å avdekke eventuelt mangler i kartleggingen i enkeltsaker.

Jeg vil også bemerke at hva som er tilstrekkelig kartlegging i enkeltsaker ikke er entydig, men beror på et visst skjønn, og det vil variere fra sak til sak. Nav skal kartlegge barnas situasjon når forsørgerne søker økonomisk sosialhjelp, men innenfor rammen av nødvendighet, relevans og personvern. Nav skal eksempelvis ikke innhente sensitive helseopplysninger om barn «for sikkerhets skyld» eller som generell bakgrunnsinformasjon.

Jeg tar til etterretning at Kommunerevisjonens anbefaler at byråden for sosiale tjenester bør vurdere ytterligere tiltak for å følge opp bydelens arbeid med kartlegging av barnefamilier ved søknad om sosialhjelp. Dette vil bli fulgt opp.

Spørsmål 5:

Byrådsavdelingen vil videreføre det arbeidet som allerede er igangsatt med dialog med bydelene og Nav-ledere, sørge for at sosialtjenestenettverket med deltagelse fra alle bydeler videreføres, samt innhente og gjennomgå bydelens rapporteringer. Arbeidet med praksisnære samlinger og fagdager som

bidrar til kompetanseheving og læring på tvers av bydeler, videreføres. Barnefamilier og barneperspektivet i Nav er tema for en årlig samling.

I tillegg arbeider byrådsavdelingen med å utvikle en ny modell for internkontroll av de sosiale tjenestene i Nav. I dag gjennomfører Nav-kontorene internkontroll gjennom stikkprøvekontroll av vedtak. Byrådsavdelingen ønsker nå å prøve ut et mer temabasert internkontrollsystem. Det innebærer at det velges ett tema for kontrollen, for eksempel stønad til barnefamilier, og at alle vedtak og saker som kontrolleres, gjelder dette temaet. En slik tilnærming vil trolig gjøre det lettere for Nav-kontorene å identifisere systematiske feil eller mangler og sette i verk relevante forbedringstiltak.

Spørsmål 6:

Rapporten gir nyttig informasjon.

Spørsmål 7:

Rapporten er lettlest og hensiktsmessig inndelt i kapitler.

Vennlig hilsen

Julianne Ferskaug

byråd

Vedlegg 4 Uttalelse fra Bydel Alna

Kommunerevisjonen
Fredrik Selmers vei 3
0663 OSLO

Dato: 22.01.2026

Deres referanse: 25/96-74
Vår referanse:
Navn: Ann-Kari Staveli

RAPPORT TIL UTTALELSE: SOSIALHJELP OG FOREBYGGING AV UTENFORSKAP

Det vises til dere oversendelse av rapport til uttalelse den 22.12.2025. I brevet listet Kommunerevisjonen opp en del spørsmål dere ber om svar på;

1. Har informasjonen ved oppstart og gjennomføring av prosjektet vært tilstrekkelig?
Ja. Vi opplever at informasjonen har vært tilstrekkelig
2. Har bydelen kommentarer til prosjektets metode, anvendte kilder eller data som kan ha betydning for rapportens konklusjoner? I tilfelle hvilke?
Når det gjelder anvendelse av kilde var Kommunerevisjonen ikke kjent med at vi bruker Modia som oppfølgingsverktøy. Den arbeidsrettede oppfølgingen dokumenteres i all hovedsak i dette systemet. Videre vurderer vi at det i denne undersøkelsen var et lavt antall saker fra hvert kontor når bare 10 saker fra hvert område er undersøkt.
3. Har bydelen kommentarer til revisjonskriteriene som ligger til grunn for våre vurderinger og konklusjoner? I tilfelle hvilke?
Vi har ingen kommentarer til dette punktet utover det som allerede er nevnt i punkt 2.
4. Hva er bydelens samlede vurdering av rapportens konklusjoner og anbefalinger?

Sosialtjenesteloven er en skjønnsbasert lov. Det ville vært en fordel med tydeligere innspill på hva som forventes i de tilfeller Kommunerevisjonen påpeker mangler.

5. Vil bydelen vurdere å iverksette tiltak på bakgrunn av rapporten? I så fall, hvilke tiltak, ev. på hvilke områder kan tiltak være aktuelt?

Barnefamilier:

Det er allerede igangsatt tiltak og ytterligere tiltak er under innføring.

- *det er etablert tydeligere prioritering av barnefamilier med frister for kartlegging av disse familiene*
- *det er satt opp faste kartleggingsdager for saksbehandlerne*
- *kartlegging av barnefamilier er fast tema på porteføljegjennomganger*
- *fagområdet er tema på fagmøter*
- *det skal gjennomføres internkontroll jevnlig bl.a. uttak av rapporter som gjennomgås av kvalitetsrådgiver og igangsetting av temabasert internkontroll*

Ungdom:

Det skal iverksettes tiltak for å

- *styrke etterlevelse av regelverket knyttet til bruk av vilkår, herunder krav til individuell vurdering, begrunnelse og oppfølging*
- *praksis skal tydeliggjøres slik at aktivitetsplikt enten fastsettes som vilkår eller at det foreligger en klar og dokumentert begrunnelse for hvorfor vilkår ikke stilles*
- *for å sikre forutsigbarhet og rettssikkerhet for bruker har ungdomsavdelingen siden høsten 2025 etablert en mer helhetlig oppfølgingsmodell for ungdom. Dette vil gi bedre forutsetninger for å bli kjent med den enkelte bruker og derav kunne gi mer konkret og individtilpasset oppfølging.*
- *det er etablert miniteam i avdelingen for å sikre kontinuitet i oppfølgingen, herunder oppfølging av vilkår også i ferieavviklingsperioder. Ferieavvikling skal ikke benyttes som begrunnelse for unntak fra vilkårssetting eller oppfølging.*
- *det skal gjennomføres systematiske porteføljegjennomganger med særlig vekt på arbeidsrettet oppfølging.*
- *fagansvarlig utarbeider en forenklet oversikt over typiske ungdomssituasjoner, med anbefalte vilkår og tiltak som støtte for saksbehandlingen. Dette følges opp gjennom faste faglige drøftearenaer og veiledning, med sikte på felles forståelse av regelverk, herunder hva som kan anses som tungtveiende grunner.*

6. Oppfattes rapporten som nyttig? Oppgi begrunnelse hvis dette ikke allerede har framkommet som svar på ovenstående spørsmål.

Rapporten oppleves som nyttig.

7. Har bydelen kommentarer til rapportens oppbygning eller språkbruk?

Ingen kommentarer.

Vennlig hilsen
Nav Alna

Eirik S. Aasheim
Nav-leder

Vedlegg 5 Uttalelse fra Bydel Sagene

Bydel Sagene

Kommunerevisjonen
Fredrik Selmers vei 3
0663 OSLO

Roar Andreas Kristensen

Deres ref.:
25/96-75

Vår ref. (saksnr.):
25/60916 - 8

Saksbehandler:
Ingeborg Isaksen

Dato: 07.01.2026

Rapport til uttalelse - Sosialhjelp og forebygging av utenforskap

Svar fra bydel Sagene:

1. Har informasjonen ved oppstart og gjennomføring av prosjektet vært tilstrekkelig?

Ja

2. Har bydelen kommentarer til prosjektets metode, anvendte kilder eller data som kan ha betydning for rapportens konklusjoner? I tilfelle hvilke?

Nei

3. Har bydelen kommentarer til revisjonskriteriene som ligger til grunn for våre vurderinger og konklusjoner? I tilfelle hvilke?

Bydel Sagene mener revisjonskriteriene er relevante og godt forankret i lovverket og bystyrets vedtak.

Vi støtter at aktivitetsplikt og oppfølging av unge sosialhjelpsmottakere er tydelig vektlagt, fordi dette er viktig for å forebygge utenforskap.

4. Hva er bydelens samlede vurdering av rapportens konklusjoner og anbefalinger?

Bydel Sagene er enig i rapportens hovedfunn. Kartleggingen av barnefamilier må bli bedre, slik at barns behov kommer tydelig frem og dokumenteres.

Dette er avgjørende for å gi riktig hjelp. Vi er også enige i at oppfølgingen av unge sosialhjelpsmottakere fungerer godt, men vi må bli bedre på å sette og følge opp aktivitetsvilkår.

 Oslo kommune
Bydel Sagene
NAV sosialtjenesten

Besøksadresse:
Thorvald Meyers gate 9, 0555 Oslo
Postadresse:
Postboks 4283 Nydalen, 0401 OSLO

Telefon:
postmottak@bsa.oslo.kommune.no
Org. nr.: 974778726
oslo.kommune.no

Dette skal bidra til at flere unge kommer i arbeid, utdanning eller aktivitet. Vi har startet arbeidet med bedre rutiner og opplæring, og vi vil bruke anbefalingene i rapporten til å styrke kvaliteten i saksbehandlingen og sikre at regelverket følges.

5. Vil bydelen vurdere å iverksette tiltak på bakgrunn av rapporten? I så fall, hvilke tiltak, ev. på hvilke områder kan tiltak være aktuelt?

Bydel Sagene vil starte med å presentere funn fra rapporten på ledermøte. Anbefalingene tas til etterretning, og vi kommer til å jobbe målrettet med å vurdere hvilke tiltak som kan iverksettes.

6. Oppfattes rapporten som nyttig? Oppgi begrunnelse hvis dette ikke allerede har framkommet som svar på ovenstående spørsmål.

Rapporten gir noen spesifikke funn og anbefalinger som vi kan jobbe med.

7. Har bydelen kommentarer til rapportens oppbygning eller språkbruk?

Bydel Sagene opplever at rapporten er oversiktlig og lett å følge, med tydelige problemstillinger og konklusjoner. Språkbruken er stort sett god, men vi har merket oss enkelte skrivefeil. Vi anbefaler at slike feil rettes i endelig versjon.

Vennlig hilsen

Morten Sanden
bydelsdirektør

Ingeborg Isaksen
NAV leder

Kopi til
Morten Sanden

Bydel Sagene

 Oslo kommune
Bydel Sagene
NAV sosialtjenesten

Besøksadresse:
Thorvald Meyers gate 9, 0555 Oslo
Postadresse:
Postboks 4283 Nydalen, 0401 OSLO

Telefon:
postmottak@bsa.oslo.kommune.no
Org. nr.: 974778726
oslo.kommune.no

Oslo

Oslo Kommune
Kommunerevisjonen
Fredrik Selmers vei 3
0663 Oslo

Tel. +21 80 21 80

Rapport 2/2026

Du finner mer informasjon
om Kommunerevisjonen
og våre rapporter på

www.krv.oslo.kommune.no